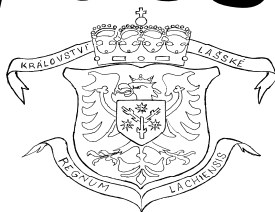

Lašský dostavník

Boris Zvada: hrad Hukvaldy

Volné sdružení autorů
Ročník2
Rok2012

č. 2

ÚVODNÍK

Právě procházíme dveřmi z pokoje května do pokoje červnového. Dýchá tu vlhké teplo ze všech stran, rozkvétají nejkrásnější květy léta a z jejich vůní se nám točí hlava. A co teprve letní večery a noci!

Zakláním hlavu, aby mi nic neušlo z nádherných ornamentů hvězd, kterými se pyšní sametový baldachýn noci nade mnou. Někdy se mi podaří vidět i padající hvězdu. Honem si něco přeju, bleskne mi hlavou, ale najednou nevím, co. Pozdě, hvězda zhasla. Vždyť já nic nepotřebuji, říkám si. Jsem šťastná tím, že jsem. Vztahuji své paže ke hvězdám a ztrácím se v té nádherné letní noci. Jsem její součástí a ona je ve mně.

Léto, pozdraveno buď!

KOUZLO PŘÁTELSTVÍ

Nesmírnou radost nám udělala redakce vlastivědného sborníku Českého Ráje a Podještědí ve svém krásném časopise OD JEŠTĚDA K TROSKÁM (OJKT) tím, že kladně hodnotí naši snahu o zviditelnění Lašska založením našeho vlastivědného časopisu Lašský dostavník. Už nadpis článku, který jménem redakce napsal jeho předseda, prom. filosof Václav Jenšovský, říká vše: **„Nepočtené řady vlastivědných sborníků rozšířili naši přátelé o svůj Lašský dostavník.“**

Naši přátelé, jak mile to zní. Neznáme se, nikdy jsme se neviděli, ale víme o sobě, víme, kolik dá práce takový časopis vytvořit, vážíme si těch, kteří to dělají, protože bez lásky ke kraji, o kterém píší, to nejde. Láska tedy spojuje lidi i na dálku, cizí lidé se stávají přáteli.

Není ta láska mocná čarodějka v každý čas a v každém věku?

Irena Kopecká

**„Vždyť víte, že s celou duší lnu k těm našim
chaloupkám, k těm lesům,
ku všemu, jak to leží a běží pod Hukvaldy,“**

děkuje obecnímu výboru
v roce 1916, když byl jmenován čestným občanem Hukvald,
milovaný hudební skladatel, spisovatel, dirigent, učitel hudby, hudební
kritik, sběratel – folklorista

Leoš Janáček.

Narodil se 3. července 1854 v početné rodině učitele Jiřího Janáčka a jeho manželky Amálie, rozené Grulichové, původem z Příbora, kde také nějakou dobu žili.

Chlapci ve dvanácti letech zemřel otec a matka Amálie se stala živitelkou rodiny, přesto Leoš vystudoval v Brně učitelský ústav a stal se učitelem literním a později i hudebním. V té době začínají jeho návraty do rodné obce a do rodného kraje. Jeho zájem o lidovou hudebnost jej inspiruje k vlastní tvorbě. Prvním Janáčkovým uměleckým počinem v rodišti je Ukvalská lidová poezie v písních. Leoš začíná pravidelně trávit své prázdninové pobyty se svou mladou ženou Zdeňkou a dcerou Olgou u hukvaldského hajného Sládečka. Jeho dvě děti Lidka a Vinca si s Olgou velmi dobře rozumějí. Panuje zde pohoda a společenské soužití.

Do Hukvald si začíná hudebník zvat i své přátelé. Zvláště Vítězslavu Novákovi se zde zalíbí. Pořádají spolu výlety do okolí s nezbytným vařením lašského guláše, navštěvují taneční a hudební zábavy, sledují tradice a zvyky, které se v kraji uchovaly, zapisují nápěvy lidské mluvy.

Jeho poklidný život však najednou hluboce zasáhne smrt milované dcery Olgy (1903), po níž následuje krize jeho manželství. Skladatelovu lásku k Hukvaldům však utužila.

Do městečka se vrací jeho dva sourozenci, sestra Josefa a bratr František, který si v roce 1905 kupuje v Hukvaldech domek na Velké Straně, nyní Podoboří, který postavil v roce 1790 Jiří Strnadel.

V roce 1908 ale František umírá a jeho žena Máša prodává dům Leošovi. Stálým obyvatelem domku zůstává rozvedená sestra Josefa. Janáček nechává opravit střechu, vysušit sklepy a začátkem roku 1928 zavádí do domu elektřinu.

Přistavuje horní světnici, do které chce uvést milou návštěvu, paní Kamilu Stösslovou. S ní tráví v hukvaldském domku poslední dny svého života.

V poslední vůli odkazuje Leoš Janáček domek s lesem, polem a zahradou obci Hukvaldy. Doživotní právo na užívání má skladatelova žena Zdenka. Zpřístupňuje domek veřejnosti 17.července 1933.

Obec pečuje o dům do r.1959. Na podzim r.1962 je převeden do vlastnictví nestátní organizace Český hudební fond v Praze, která nechává provést základní opravy a v horním pokoji instaluje expozici dokumentující Janáčkův vztah k rodnému kraji.

V r. 1994 daruje Nadace Český hudební fond dům Nadaci Leoše Janáčka, která provádí generální opravu celého domu tak, aby přiblížila jeho vzhled původnímu stavu, v jakém jej v r. 1928 Janáček opustil.

Leoš Janáček z brněnského shonu a ruchu vždy rád utíkal domů – na Hukvaldy. Říkal: „Tam se mi vždy rodí nové myšlenky.“

Není divu, je to čarokrásné místo, kde se léčí tělo i duše. Janáček miloval Hukvaldy a ony ho milovaly a milují dodnes.

Na vlysu pamětní desky A.Handzela pro jeho Památník v Hukvaldech čteme: „v těch místech, kde sladce šeptala rodná lašská země svému velikému synu Leoši Janáčkov.“

- op -

Prameny: Nadace Leoše Janáčka - Památník Leoše Janáčka

Fotografie Památníku Leoše Janáčka na Hukvaldech

Hukvaldská obora

Irena Kopecká

Člověka obejmě
a nese do říše tajemné.
Zelené vlasy trav
váneek rozčesává.
Melodie hravá
v uších zní,
stromy vstoje
sen svůj sní
o tom, že jednou jistě,
tak jako lidé,
i ony se projdou alejí.
Dosud
opustit místo své
nesmějí,
kde vzrostly,
musejí stát,
tak velí řád
platný od věků,
platný odjakživa,
z jednoho místa
strom se dívá,
jak plyne čas.
Ptačí hlas
odněkud shora padá
do duše,
co se otvírá.
Mladá,
závratně mladá,
obory píseň zní,
lidičky,
přijďte si
pro své sny!

Hukvaldská obora - foto Tomáš Esler

Není to tak dávno, kdy jsme mířili k opakovanému cíli cesty. Do obdivovaného koutu v podhradí milovaných Hukvald. Naplno hořelo léto a my se málem topili v zeleně vzbouřených vlnách ohromného kukuřičného lánu. Jeho bohaté klasy nám téměř pohltily celý obzor a nad sebou jsme viděli jen hluboké modré nebe a kus dál starý kříž u polozbořeného „hájovského dvora.“ Čas však mezitím pokročil, teplé dny se kamsi vytratily a my jsme – jako ostatně každoročně, hořekovali nad odešlým létem.

Mířit ke známému hradu, projít starou alejí a nenavštívit místní hřbitůvek, by jistě bylo chybou. Pozdravit se alespoň v duchu se všemi, co dávno prošli bránou světla a na něž stále vzpomínáme. Malý, ale upravený kus „posvěcené země“ svědčí o vztahu místních k těm, co je předešli. Oči bloudí po pomníčcích se jmény. Vyhledávám raději ty prosté, s jednoduchými křížky, zeleným barvínkem a starou lampou pod nízko skloněnými větvemi vlídného stromu.

Byli jsme rádi, když jsme našli i hrob rodiny Leoše Janáčka a na dobovém pomníčku četli vzkaz: „Zde odpočívají rodiče hudebního skladatele Leoše Janáčka - Jiří Janáček (*4.10.1815 +8.3.1866), Amálie (*13.4.1819 +16.11.1884), ing.František Janáček (*1856 +1908)“.

Naše kroky míří dál okolo kostela sv.Maxmiliána s překrásně vyřezávanými dveřmi. Na každém kroku je tu ostatně co prohlížet. Obdivujeme zahradu za kamennou zdi arcibiskupského zámku z roku 1760.

Dnes nese kouzelné místo patinu času. Na letitých stromech, porostlých všudepřítomným břečtanem, si hrálo skoupé podzimní slunko. Jeho šípky pozlacovaly síť ohromné pavučiny mistrně utkané mezi stromy. S lokty opřenými o okraj prastaré zdi obdivujeme architekturu stavby i kouzlo zšeřelého místa. Krása kamenné zdi vyzdobená jemnými svazečky miniaturních kapradin pokračuje dál a uzavírá do svého bezpečí i velikou část obory, kde nás vedou kroky, jež nespíchají.

Vždy, když vcházím důkladně kovanými vraty – a věřte, bývá to často – neopomenu zrakem zavadit o budovu staré školy, přitulenou k oboře. Tam prý v jizbě – tehdy ještě v přízemí budovy, která se dívá jedním oknem na kostel a druhým k pivovaru, se narodil 3.července 1854 **Leoš Janáček** – umělec, jehož dílo dnes zná doslova celý svět.

Místo v krásném koutu Moravy, uprostřed romantické přírody, u zříceniny hradu opředeného pověstmi, i příklad starostlivého otce – kantora, se mu staly těmi nejdražšími dary, které si odnesl do života.

Jeho hudba je mimořádná a neobvyklá. Pro někoho snad až příliš nadčasová a trvá nám někdy dlouho, nežli ji pochopíme. Na počátku jeho umělecké dráhy je inspirován moravskou lidovou písní. Studuje intonaci naší „kratke řeči,“ jež se tak často ozývá z jeho hudby. S češtinou, vlastně „moravštinou“ z okolí rodiště se ve svých skladbách doslova mazlí, když například v písni milá vyčítá: „čemus nepřišel a mě nepotěšil, ja uboha upuštěna sem.“

Se zakloněnou hlavou stojíme pod proděravělou střechou buků, skrz kterou prosvítá šedé nebe. Zatím si ještě stále povídají šelestem posledních listů. Hudba je tu všude okolo nás. Je zavěšená v nejvyšších patrech mohutných dubů a lip. Jásá v letních trylcích ptáků. Není však dáno každému, aby ji slyšel tak, jako synek z blízké školy. Je zřejmé, že při skládání Lašských tanců musel být alespoň v duchu doma. Jak jinak by mohl pojmenovat svá díla jako *Požehnaný*, *Pilky*, nebo oba *Starodávňé*? Jde o hudbu, co vytéká spolu s pramínky čiré vody z blízkého Kazničova, nebo z vrcholku pod hradem, a on ji uměl chytit do svých dlaní.

Pohledem k nedalekému rybníku slyším, jak se vadí starý revírník s malým skokánkem: Ty potvoro studená, co tady děláš?“

Ve chvílích nedělních slavností z vrcholu hradu přímo tryská brilantní „**Symfonieta**“ - ozvěna vroucí modlitby nešťastné Jenůfy.

A může se vám stát, že při procházce v letním čase, uvidíte proti sobě tiše, jako ve snu, přijíždět lehký kočárek s dřevěnými loukotěmi a zapřaženými běloušky. Vezou v něm pohodlně usazeného pána v elegantním letním obleku s hřívou bohatých bílých vlasů, jenž si vyjel na projížďku po okolí. Nebo snad na návštěvu k větrkovskému fojtovi Buzkovi, poprosit ho o písničku, kterou si pečlivě poznamená na útržek papíru? Dost možná, že jel za svými kamarády do hospody „U Harabiša,“ nebo jen tak posedět s přáteli na lavičce pod akáty. Ovšem, že je to jen prelud. Škoda.

Je to už totiž pěkná řádka let, co hrdý Hukvald'an odešel navždy z útulného domku v údolíčku mezi hradním kopcem a Babí Hůrou.

Obora – moje láska, je i nyní stále plná jeho hudby.

*Prameny: Hukvaldy Leoše Janáčka na dobových fotografiích 1890-1928
Hommage á Leoš Janáček.*

HUKVALDY

Irena Kopecká

Jak ráda se vracím k vám,
Hukvaldy milované,
srdce své vám otvírám
a čekám, co se stane.

Torzo vaší krásy
vábí mě vždy znova,
odevšad tu zaznívá
hudba Janáčkova.

Zas se vracím k vám,
Hukvaldy milované,
do srdce vás zavírám,
k vám svou láskou plane.

Ilustrace: Boris Zvada

Zvada

U námořníka na Hukvaldech

Hukvaldy – Boris Zvada

Když nahlédneme do historických záznamů o Hukvaldech, najdeme v nich mimo jiné zmínku o tom, že v pravém křídle místního dvora, kde je dnes restaurant U námořníka, byl původně byt šafáře. Koncem 19. století bylo celé křídlo přeměněno na mlékárnu. Vyrábělo se v ní máslo, tvaroh a sýr, přičemž smetana se prý vozila až do Vídně na císařský dvůr. Z doby před 50 lety tam pak někteří pamatují závodní jídelnu státního statku, ve které prý výborně vařily hukvaldské ženy. Není tedy nic zvláštního na tom, že šéfkuchař Petr Eliáš otevřel restaurant U námořníka právě na tomto místě.

Stalo se tak v roce 1997, kdy byl ještě na vývěsním štítu název Gloria. Vzhledem k tomu, že provozovatel restaurace, hukvaldský rodák Petr Eliáš, v minulosti sbíral své kuchařské zkušenosti mimo jiné jako vrchní steward na lodích Československé námořní plavby s. p., zvykli si stálí hosté říkat, že se jdou najíst „k námořníkovi“. Proto se po čase název restaurace změnil na dnešní U námořníka.

Petr Eliáš, který se vaření věnuje v podstatě od dětství, se od začátku zaměřil především na masové speciality, připravované před očima hostů na otevřeném ohništi, jež je nedílnou součástí interiéru restaurace. Jeho specialitou jsou steaky a bifteky, nabídka je však mnohem pestřejší, pravidelně doplňovaná o sezónní jídla spojená s konkrétním obdobím roku a typickými surovinami. V kuchyni restaurantu tak například o Velikonocích vznikají speciality z kůzlečího a jehněčího masa, ochucené medvědíím česnekem, od dubna převládá chřest, v létě pak úžasné moučníky z čerstvého lesního ovoce a saláty, na podzim zvěřina, jídla z čerstvých ryb a dnes již tradiční Martinská husa, spojená s ochutnávkou mladého vína jak českých, tak zahraničních vinic.

Dobré jídlo a příjemná atmosféra interiéru, laděného v námořnickém stylu, láká hosty ze širokého a dalekého okolí. Její majitel a zároveň šéfkuchař Petr Eliáš je jedním z mála restauratérů, kteří působí na jednom místě tak dlouho. Své hosty zná a zná také jejich chutě. Díky tomu, že se kuchaři U námořníka neschovávají před hosty v kuchyni, ale jídlo mnohdy připravují přímo před jejich očima, mohou hosté vždy vyjádřit svůj názor či přání a poskytnout tak personálu zpětnou vazbu.

Restaurace U námořníka se opakovaně objevuje v Maurerově Výběru Grand Restaurant, což je jediný nezávislý průvodce nejlepšími a nejzajímavějšími restauracemi v Čechách. Vychází pravidelně již od roku 2002 a přináší ověřené informace a zaručené tipy, podložené hodnocením asi 7000 hodnotitelů jak z řad odborníků, tak laické veřejnosti. V letošním roce se v restauraci U námořníka natáčela televize Polar pilotní díl pořadu „Jídlo, pití, žití“, jenž má za cíl představit lidem zajímavá gurmánská místa Moravskoslezského kraje.

Restaurace U námořníka se pro mnohé návštěvníky Hukvald stala nedílnou součástí jejich výletu do této krásné obce v předhůří Beskyd, kde se kromě výšlapu krásnou oborou na hrad, návštěvou památníku Leoše Janáčka, poslechem koncertu v rámci mezinárodního hudebního festivalu Janáčkovy Hukvaldy, mohou také dobře a vydatně najíst.

Dobrou chuť!

Kateřina Eliášová

Jak jsem (ne)potkal Petra Bezruče

Richard Sobotka

V době, kdy básník ve svých jedenadevadesáti letech umíral mi bylo třiaadvacet. Měl jsem za sebou dva roky vojenské základní služby, plný nadějí a doufání v lepší zítřky jsem se zapojil do výrobního procesu v továrenském gigantu v oboru elektrotechniky. Vůbec jsem netušil, co mne v životě čeká. A pokud jde o Petra Bezruče? Školní vědomosti o něm dávno rozprášil vítr zapomnění.

Teprve o čtvrt století později se naskytla příležitost „setkat“ se s Petrem Bezručem důvěrněji. A to prostřednictvím jistého inženýra B. z Ostravy. Jeho otec pracoval za svého života pro elektrárenskou společnost, setkal se a korespondoval s řadou významných osobností v oblasti kultury. Takže se v jeho pozůstalosti nacházely také dopisy Petra Bezruče.

Tehdy už jsem věděl, že celý kraj pod Lysou horou je prosáklý duchem tohoto básníka. Navíc jsem zjistil, že Petr Bezruč nekonal výplazy pouze na Lysou horu, ale vystoupal také na Radhošť, horu mně obzvláště milou. Dokonce jsem někde spatřil dokumentární fotografii, jak básník prochází mezi ovečkami tak zvaným průsekem pod kaplí, kde je dnes široká sjezdovka a lyžařský vlek. Cyrilometodějská kaple na vrcholu Radhoště byla na snímku už nedaleko na pozadí. Měl jsem jistotu, že duch básníkův vzal pod svá křídla i tuto horu. Něco málo o tom by mohlo být, věřil jsem, i v pozůstalosti zaměstnance elektrárenské společnosti pana B. z Ostravy.

Setkání s inženýrem B. bylo dohodnuto na počátek listopadu 1983. Shodou okolností se právě v tento den konal pohřeb spisovatele Petra Křenka z Velkých Karlovic, který v pouhých čtyřiceti letech několik dnů předtím tragicky zahynul při stavbě svého domu. Čemu dát přednost? Dohodnout nový termín schůzky ve vzdálené Ostravě nebylo snadné a nabídka k setkání nad vzácnými dokumenty už se nemusela opakovat.

Bylo rozhodnuto. Petra Křenka mi budou navždy připomínat jeho knížky.

Technika, kterou k pořízení reportáže potřebuji dnes, malý digitální fotoaparát a diktafon na digitální záznam vejdou do jedné kapsy.

V roce 1983 byla situace, pokud jde o techniku, jiná. Tehdy moderní magnetofon na baterie i síť byl málem velikosti rozevřeného velkého školního sešitu, trochu lepší fotoaparát na černobílý kinofilm zabral čtvrtinu objemu brašny, zbývající prostor fotoblesk. Poměrně objemné zavazadlo zatížilo ještě několik dalších nezbytností.

Mínil jsem nahrát na magnetofonovou pásku akustický záznam vzpomínek inženýra B. na jeho otce a pořídit dokumentární fotografii nad korespondencí. V plánu jsem měl zapůjčit si zmíněné dopisy a po pořízení kopií (v ruce 1983 nebyla technika kopírek zdaleka na takové úrovni a tak dostupná, jak je tomu dnes), a vše obratem vrátit. V případě zcela pochopitelné nedůvěry z možného poškození dokumentů, nebo dokonce zcizení, jsem byl připraven pořídit fotokopie přímo na místě.

Nebyl to plán zase až tak špatný. Počítal však se vstřícností a ochotou protihráče, ostatně předem avizovanou. Jak se ukázalo, právě to byl nejslabší článek.

Večery v polovině listopadu bývají černé, jak jen to jde. Bez sněhu je listopad nejtemnějším měsícem v roce.

Místo setkání jsme ve špatně osvětlených ulicích kdesi na okraji města nakonec přece našli. Sklepní místnost pod úrovní terénu, osvětlením i uspořádáním poněkud připomínala soukromý bar. Přivítání inženýra B. však bylo přívětivé. Už po chvíli vyšlo najevo, že se tak stalo v důsledku několika vypitých číší vína ještě před našim příchodem. To však nemuselo nic znamenat, i s člověkem, kterému sedí „opice“ za krkem, se lze někdy domluvit. To však nebyl tento případ.

Velká krabice s korespondencí zaměstnance elektrárenské společnosti pana B. byla sice otevřena, některé dopisy dekorativně rozloženy, právě tak fotografie, ale vše ve vzdálenosti ne bližší dvou metrů. Dokumentární fotografii pořídit nebylo lze. Fotokopie dokumentů už vůbec ne. Nahrát byt' jen několik slov na magnetofonový pásek nepřipadalo vůbec v úvahu.

Naděje na „setkání“ s Petrem Bezručem, alespoň takto nad dochovanou korespondencí, se rozplynula jako pára nad šálkem čerstvě uvařeného čaje.

O další čtvrtstoletí skončila korespondence zaměstnance elektrárenské společnosti pana B. bůhvídkde. V tom lepším případě někde na půdě za komínem, v tom horším v kontejneru s odpadem. Inženýr B. je dávno po smrti.

A já si stále stýskám, protože tak blízko jsem se k Petru Bezručovi už nikdy později nedostal. S výjimkou návštěvy Bezručova srubu v Ostravici, kde básník v posledních letech svého života rád pobýval a kde je Bezručův duch i po více jak padesáti letech od jeho smrti stále doslova hmatatelný.

Fotografii Petra Bezruče na Radhošti mezi ovečkami a s kapličkou nedaleko na pozadí už jsem nikdy později neviděl. Ale vím, mám jistotu, že i tato hora byla Petru Bezručovi milá a že ji přijal za svou.

Cyrlometodějská kaple na Radhošti, foto - Richard Sobotka

Ráj leží u matčiných nohou

/staré perské přísloví/

Věra Horáková

Ty vpravdě rajske pocity jsou v každém z nás již od nejzazší prenatální doby. Nejprve odněkud z velké dálky jsem slýchávala její slova i tiché pozpěvování. Tak jsme spolu žily určitou dobu v dokonalé symbióze. Pak už těsně vedle sebe. Ona mne uspávala a chovala. Maminka. První a nejbližší bytost, jež byla se mnou od prvního pohybu a nadechnutí. Žena s mírným pohledem, estetickým cítěním, vlídným a klidným vystupováním ke mně i svému okolí. Vzpomínám na její zajímavé a malé ruce aristokratky s modrým žilkováním a jemnou světlou pletí. Ač bez vyššího vzdělání, svým bystrým úsudkem dovedla posoudit svět okolo sebe a s klidnou laskavostí poradit těm, kteří o to stáli. Víím, že jich nebylo málo. Pověstně pečlivá ke svému zevnějšku, s vytříbeným vkusem vedla i svoji domácnost. I mému otci – výtvarníkovi – byla vždy uznávanou, ale i nesmlouvavou kritičkou, když proškolená léty soužití vedle něho, uměla téměř odborně zhodnotit jeho práci. Vzpomínám na všední rána - před osmou. Kolik to bylo umně uvázaných mašlí do neposedných dětských vlasů, pak ještě srovnala límeček a zkontrolovala zapnuté knoflíčky. Zklidňovala mé nedočkavě přešlapující nohy s poznámkou „ještě máš čas“.

Často mám před sebou i obraz našich důvěrných chvilek. Pak vidím sebe – s roztaženými rukama a s přadénkem vlny, ze kterých pomalu odvíjela přízi do klubíčka. Přitom mne zkoušela z násobilky nebo opakovala dějepis. Nití jemných přízí ale nikdy neubývalo, naopak přibývalo pečlivě zhotovených dílek jejich rukou. To už jsme si při něm stačily důvěrně sdělovat i svá drobná ženská tajemství.

Když neúprosný čas zhodnotil její zdraví a omezil vycházky jen na skromné přecházení po bytě, pak vytrvale čekala. Dobře a nazpaměť znala časy mých příchodů. Trpělivě stávala za záclonou u okna, s očima upřenými na roh domu, odkud jsem přicházela. v domnění, že ji nevidím. Stále ji tam vidím, byla tam vždy.

Cítím, že tenoučká nitka stříbrité příze se mezi námi prodloužila až do vesmírné vzdálenosti. Víím, že je pevná a nikdy se nepřetrhne.

Mistr tužky

Irena Kopecká

Pokud se říká, že čím víc někdo umí, tím je skromnější, tak v případě pana Borise Zvady to platí dvojnásob. Je mistrem kresby tužkou a perokresby. Z jeho obrázků na nás dýchá nejen realita zachyceného objektu, ale i laskavý pohled tvůrce.

Jeho dílo z velké části zachycuje lidovou architekturu. Sám o tom říká: „Fascinuje mě stará lidová architektura a z úcty k dílu našich předků chci přispět k uchování jejich odkazu. Vyhledávám staré chalupy na celé Severní Moravě. Jezdím třeba do Jablunkova, ale je to i Frýdek, Nový Jičín, Frenštát, Rožnov. To jsou stovky hodin prosezených, tisíce kilometrů odježděných. Ale barvu nedělám,“

upozornil.

Kdy začal kreslit?

„Bylo to v šesti letech, v deseti už jsem portrétoval,“ poznamenal s úsměvem. Svým talentem udivoval už učitelky na základní škole. Má to v rodině, shodly se. Teta Olga Bukovčánová je akademickou malířkou, otec Viliam Zvada známým slovenským architektem.

„Žádnou školu nemám, sice mě k tomu tlačili, ale mohu říct, že jsem samouk,“ odpovídá na můj dotaz o výtvarném vzdělání.

Tošanovický umělec ilustroval celou řadu knížek – většinou pověsti a pohádky z příslušného regionu. Kreslí staré pohledy a novoročenky, které vydává, na svém kontě má i ilustrace kalendáře. Před několika lety připravil pro Městský úřad v Příboře několik návrhů, dokonce mu vyšla i poštovní známka - Sigmund Freud.

Potomek významného a dříve mocného uherského šlechtického rodu Esterházyů z matčiny strany se narodil v r. 1961 v Bánské Bystrici. Základní školu ukončil v Bratislavě a nastoupil na elektrotechnickou průmyslovku. Ale jeho srdce ho táhlo k archu papíru a tužce.

Kreslení se stalo jeho osudem a štěstím. Kolik obrázků stvořil, nespočítá. „Jen portrétů za posledních sedm let jsem nakreslil asi 600. V poslední době jsem začal blbnout s koňmi, to je nejvděčnější téma,“ doplnil.

„Ze zdravotních důvodů jsem v invalidním důchodu, ale nerezignoval jsem. Moje práce mě víceméně udržela při životě,“ je přesvědčen.

Prohlížím si obrázky jeho dřevěných kostelíků. Upozorňuje mě na jeden z nejstarších, které nakreslil – je to kostel sv. Ondřeje v Hodslavicích na Novojičínsku, vysvěcen pravděpodobně v r. 1551 a na jeden z nejmalebnějších – kostelík v Kunčicích pod Ondřejníkem, který údajně nechal dopravit do této obce z Podkarpatské Rusi někdejší uhlobaron hrabě Larisch a v něm se prý nechal oddat.

Svá díla pan Zvada vystavoval na mnoha místech naší země, jeho tvorba má své obdivovatele také v USA, Kanadě, Spojených Arabských Emirátech a v dalších zemích.

Až navštívíte nějakou pouť v Lašsku a zaujmou vás svou poezií a plachou krásou obrázky tužkou malované, zcela jistě bude jejich autorem pan Boris Zvada.

Dnes žije tento skromný umělec v obci Bruzovice na Frýdecko-Místecku. Jeho nadšení a elán je obdivuhodný. Jeho kresby zdobí nejednu domácnost a já jsem šťastná, že ta moje mezi ně patří.

B. Zvada: Dřevěný kostelík v Hodslavicích

Použitá literatura:

*Marek Choleva – Zvada má talent
v krvi, je z rodu Esterházyů,
časopis Roubenky – katalog projektů*

KONTAKT na umělce:

Mobil: +420 604 805 863

<http://zvada.cz>

e-mail: zvada@zvada.cz

Variace v bílé – aneb hra s šátky

Věra Horáková

Čas od času se znovu ráda probírám časopisy Zpravodajů města Štramberka. V jednom z jeho čísel mne upoutala stará fotografie neznámého autora. Lze jen těžko odhadnout její stáří, ale zcela jistě pamatuje dobu, kdy se domy okolo štramberského náměstí ještě zdaleka nepřevlékly do nynější podoby, některé z nich měly dosud šindelovou střechu a horní patro hotelu „David“ nahrazovala pouze okrasná stěna s dřevěnými žaluziemi. Kulaté javory, tak typické pro obdélník náměstíčka, zčásti kryjí plátěné přístřešky nad řadami prodejních stánků, což je neklamným znamením pro právě se odbývající květnovou pout' známou celému širokému okolí. Jen lípa v pravém rohu snímku – tehdy

Foto: Rudolf Jarnot

ještě mladice - kryje část kamenných schodů na Trúbu, stejně jako Stará věž na bílé nožce – odvěcí pamětníci všech možných událostí. Náměstí se dosud nehonosí stříkající kašnou, zato charakteristické kovové zábradlí balkonu na jednom z měšťanských domů, které obdivujeme dodnes, je už na snímku.

Podle dalších atributů, odhaduji dobu pořízení snímku na dopoledne. Čas, kdy se z kostela vyhnul zástup poutníků, aby po uplynulé ranní mši přinesli domů slíbené perníkové srdce a dětem bílý kus sladkého medu, zručně odseknutý prodavačem v tureckém fezu. A nebylo jich málo. Prostor mezi dvěma řadami pouťových „bud“ je mnohohlavým zástupem zrovna přeplněn.

Není možné přehlédnout i neobyčejný zájem poutníků v dolní části snímku, jež se soustřeďuje na divadlo v té době zřejmě málo obvyklé. Zřejmě pozorují muže, jak v hrbolatém, nedlážděném chodníku, hledá místo k ustavení trojnohého stativu pro fotografický aparát. Ten se zvyšuje, když pod černou plachetkou mizí jeho hlava a zmáčknutím příslušné páčky na lakované skříňce, je dílo dokonáno. Ze zdařilého obrázku lze i po létech vyčíst radost ze svátečního dne, zájem lidí okolo, hlavně těch mladých, s napětím i úsměvem ve tvářích. Tenkrát nemohli tušit, že se jejich obličej zachovává do dnešních dnů. Ale i my dnes se zaujetím hledíme do tváří lidí, kteří nás již dávno předešli. Jistě mezi nimi stojí i moji předkové, vždyť řady štramberských poutí se odbývaly téměř před našimi okny.

Jelikož se však čítám k obdivovatelům tehdejšího oblečení, doplňků i lidových tradic, snažím se z obrázku vyčíst za pomoci velké lupy všechny dostupné detaily. Pečlivě prohlížím již městské oblečení mužů, vesměs v černém – svátečním, s bílou košilí a vestou, s ukrytými hodinkami na řetízku, černým kloboučkem, vyleštěnými „pérky“ na nohou, jaké nosíval v neděli do kostela i můj dědeček. Ti nejmladší na snímku jsou ve viditelně veselé náladě, s pouťovým růžencem bonbonů okolo krku.

Z dobové fotografie však na povrch vyplouvají mnou obdivované postavy žen. V úzkých – dnes by se řeklo sexy - kabátcích, s nabíraným volánem okolo boků, rozšířenými rukávy v ramenním švu (tak zvanými holuby), v zápěstí naopak zúženými a dlouhou řasenou (vrapovanou) sukní ke kotníkům, ozdobenou širokou barevnou portou.

Zpod dlouhé sukně jsou vidět jen špičky kožených šněrovacích bot. Dlouhé sukně nosívala – podle snímku - i mladá děvčata.

Co však zaujalo moji pozornost nejvíc, jsou velké bílé skvrny nedělních svátečních šátků téměř na všech hlavách, vázaných na uzel, zdobených trásněmi nebo výšivkou. Zajímaly a zcela zaujaly kdysi dávno i městského starostu a lékaře Dr. Adolfa Hrstku – podle doložených zpráv, obdivovatele všeho krásného, co na Štramберку našel. Výšivkou zdobených šátků nashromáždil a sesbíral ve své době po chalupách velké množství. Mnohé snad ještě dožívají po muzeích, jiné pohltil čas. Klobouky v té době neměly v módě své místo a z podrobného ohledání fotografie, jsem našla na ženské hlavě jen jeden.

Foto: Rudolf Jarnot

Od času, kdy jsem měla možnost prohlížet si pozorně letité snímky z dob mládí mé babičky (1897), pronásleduje mne vytrvale zájem o třeba neodborné napodobení šátku, který musel být v oné době velkou módou. Problémem je nedostatek vhodných materiálů i vyhledávání vzorů pro výšivku, kterému se ještě stále říká vyšívání „bílá v bílé“.

Čas pracuje někdy v náš prospěch. To, když mi bylo vskutku šťastnou náhodou, nabídnuto velké množství kovových raznic - krásných rostlinných i stylizovaných motivů vsazených do dřevěných špalíčků, vyřazených z kteréhosi zrušeného, snad galanterního obchodu (s téměř nečitelným označením Wien). Odpočívaly po mnoho let někde na půdě, lidmi zcela zapomenuté.

Po výšivkách se dnešní svět neohlíží, natož, aby nad nimi někdo trávil kus života. Zapomenuté, zaprášené, pod nánosem prachu, a přece pro naši přetechizovanou dobu převzácné. Po důkladné prohlídce se nemohu vynadivit pečlivé mužské práci při tvoření kovového ornamentu i naprosté přesnosti na vzorech zhotovených ze dřeva. Jak je vidět, na jemných ženských výšivkách mají velký podíl i ruce mužů s vrozeným citem pro krásu a smyslem pro lidový ornament. Zbylo už jen za pomoci dnešní techniky opatřit modrý prášek (z keře indigovníku) k potisku.

Trpělivost je však tou nejpotřebnější vlastností ke zhotovení výšivek či krajek vzácných převzatých vzorů, vytvarovaných za pomoci jehly nebo háčku. Následuje řada poctivě odpracovaných hodin, pak ale radost z každého dohotoveného centimetru na textilu mačkaného v dlani. Jakou cenou za to vyšíváčka platí? Žádnou. Dobře se baví a je bohatě odměněna.

Kdybych já věděla, že budeš můj, dala bych já tobě šáteček svůj

LOUPEŽNÍ RYTÍŘI VILÉM A BURIÁN

Z PUKLICE NA ŠTRAMBERKU

Jiří Tichánek

Ctibor z Cimburka prodal pánům z Puklice roku 1435 hrad Štramberk, k němuž tito roku 1437 přikoupili ještě osady: Verneřovice (Veřovice), Mořkov, Hodslavice, Rohlinu (zaniklá ves u Hodslavic), Bludovice, Žilinu a Žibotice (Životice).

Vilém z Puklice, který osady přikoupil, učinil z hradu peleš lotrovskou a ohrožoval svým ozbrojeným lidem velikou část Moravy.

Běda obchodníkům s nákladem zboží, potkali-li Viléma z Puklice! Fůra, peníze, všechno putovalo do „Trúby“! Obchodník proto nevydal se bez ozbrojeného průvodu na cestu. A bránil-li se, zaplatil často odvahu svou i životem! A kdo měl takového pána soudit? K soudu se nedostavil a do hradu nikoho nevpustil! A Štramberský byl velmi tvrdý hrad!

Takový pán rytíř byl na svém pevném hradě neomezeným vládcem celému okolí – a často neomezeným škůdcem lidu. Druzí pracovali, a on hotové za pět prstů kupoval! Roku 1439 zmocnil se tento „rytíř“ města Přerova a téměř rok tam „po svém“ hospodařil. Páchaje beztrestně všechny možné krádeže a loupeže, vydechl roku 1441 svoji nešlechtnou duši.

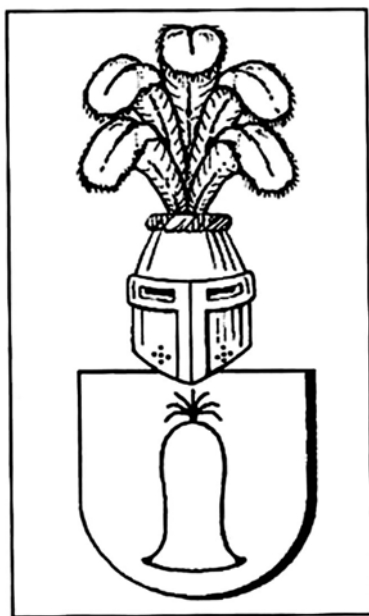
Po něm opanoval hrad rytíř ještě hroznější, Burián z Puklice, maje ku pomoci pana Žicha. Tito dva, jen sebe hodní kamarádi, loupežili na hlavní obchodní cestě moravské od Břeclavi na rakouské hranice až po Těšín a Ratiboř, který leží v Pruském Slezsku.

Kolik pocestných a majetných lidí proklínalo tehdy tvrdé stěny „Trúby“. Pan Burián z Puklice vstrčil chudáky do podzemního sklepení a pak rodinám jednoduše poslal zprávu, aby zaplatili tolik a tolik, jinak že zajatý v plesnivě díře tento život dokoná! A rodiny platily, aby svým milým na svobodu pomohly!

Král Jiří Poděbradský přinutil konečně pana Buriána k pokoji a Štramberk mu dal v léno. Sto let před pány z Puklice provozovala podobnou živnost hrabata z Příbora, která držela Příbor a Hukvaldy, takže jim tyto statky biskup Jan VII., „Očko“, odňal.

Historický dovětek:

Takto popisuje loupeživé rytíře na hradě Štramberku Alois Vavřík roku 1907. Jaká však byla skutečnost? Puklicové, kteří se psali s přídomkem „z Pozořic“ (

původně z Cetkovic), se zmocnili hradu Štramberka na Ctiborovi z Cimburka (odkupem od jeho ručitelů) roku 1434. Generace Pukliců z Pozořic na Štramberku patřila v období husitské revoluce ke kališnické šlechtě. Do roku 1437 zde vládl Jan Puklice z Pozořic, po něm pak do roku 1442 jsou zde Vilém a Boček Puklicové. Z nich Boček je na hradě uváděn v období let 1437 – 1463. Loupeživý Burian Puklice je pak na Štramberku v letech 1464 – 1471, kdy přechází hrad i panství do majetku Jindřicha Černožského z Boskovic.

Husitský hejtman Vilém Puklice z Pozořic převzal hrad 12. ledna 1437, jeho bratr Boček byl zde vzat na spolek 22. února 1440.

Oba, Vilém i Boček byli příslušníky výbojně husitské posádky na Odrách, Boček se uvádí také s predikátem „z Drahotuš“. Vilém umírá

roku 1442 a panství štramberské dědí Boček. Boček nejprve působí jako vcelku úspěšný husitský hejtman, teprve později proslul jako kořistník a rytíř nevalné pověsti.

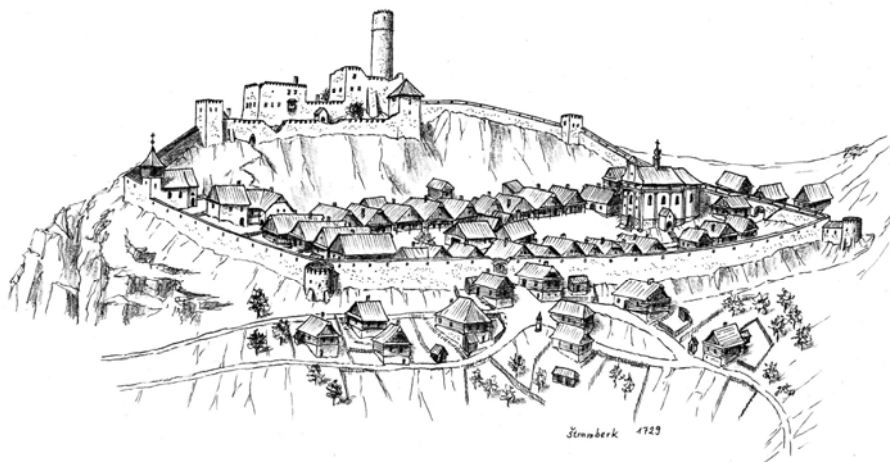
Na Štramberku se uvádí se svou manželkou Machnou ještě roku 1463. Teprve následného roku přebírá majetek Vilémův syn Burian, Bočkův synovec.

Je skutečností, že někteří Puklicové se plně oddali loupeživému způsobu života. Nejvíce Vilém a jeho syn Burian. Roku 139 se Vilém skutečně zmocnil zeměpanského města Přerova a spolu s Janem z Messenpeku i města Uherského Brodu. Přerov pak vydal až následného roku za odstupné v částce 1 200 kop českých grošů. Burian a Vilém spolu s Žichem či Zikmundem Kelečským z Bítova a na Šaumburku a Václavem Bělíkem z Kornic a na Lednici byli postrachem i v oblasti hradu Šaumburka u Kelče.

Na svém panství neváhali Puklicové ani razit falešné mince, jak potvrdily i archeologické nálezy. Ještě roku 1465 organizuje Burian odboj proti králi Jiřímu z Poděbrad, ale o dva roky později přechází na jeho stranu. Na straně Jiřího z Poděbrad se spolu se Ctiborem Tovačovským z Cimburka účastní výpravy proti jeho nepřátelům ve Slezsku. Burianova pravá povaha se projevila i zde, kdy dává příkaz svým korouhvim vyplnit czenstochowský klášter – prý jako náhradu za zadržené mzdy od polského krále Kazimíra IV. Dodnes se v czenstochowském klášteře ukazuje obraz „dobývání kláštera husity“.

Burian Puklice se někdy v období let 1466-1467, snad z obav za své dřívější skutky, dobrovolně poddal v léno králi Jiřímu, čímž se stalo, že byly opět obnoveny zeměpanské nároky na štramberské zboží, ztraceného po smrti markrabího Jošta v roce 1411. Nesmířen s touto skutečností, prodal roku 1471 Štramberk Jindřichovi Černoorskému z Boskovic. Sám pak umírá jako bezdětný roku 1476 jako poslední z rodu.

(podle kalendáře Kravařsko z roku 1907)

Laši v Dubaji

Skupina motorkářů se vydala se svými čtyřkolkami počátkem dubna do Dubaje na mezinárodní extrémní závod přes poušť. Naskytla se jim možnost zúčastnit se (mimo hlavní závod) této náročné akce, která měla být přípravou pro extrémní dálkové závody typu rallye Paříž - Dakar.

Nešlo o žádné začátečníky, ale většinou velmi zkušené borce. Nejslavnějším z nich je Olin Bražina, šestinasobný účastník rallye Paříž - Dakar a Dubaj 2010 na motocyklu i čtyřkolce, Martin Volný, jeden z nejlepších jezdců v České republice, Roman Krejčí, účastník závodu Paříž - Dakar a Dubaj 2010, Miroslav Ludma, vynikající zkušený jezdec, největší sponzor akce, Petr Svoboda, rovněž velmi zkušený jezdec. Dále to byl Zdeněk Krejčí, Petr Valný, Zbyněk Kozelský, Kamil Brudný, Ivo Stýskala a nejstarší účastník Libor Pastorek. Ten jako zástupce Lašského království měl i diplomatické úkoly z pověření svého krále. Ve volných dnech si Laši prohlédli dubajskou metropoli, navštívili nejvyšší budovu světa.

Burj Kalifa, oblast umělého ostrova Jumejra, který je vidět i z kosmu.

Při samotných závodech poznali písečné duny o velikosti 150 až 200 metrů, kde bez navigace je jezdec naprosto bezradný. Při teplotách nad 40 stupňů je dostatek pitné vody hlavní podmínkou přežití.

Kromě nových zajímavých zážitků si odvezli závodníci i pár pořádných šrámů, které také patří k nabytým zkušenostem pro příští časy.

Všichni účastníci této výpravy pocházejí z Frýdecko-Místecka a hrdě se hlásí k Lašsku. V brzké době budou účastníky hlavního dálkového závodu v rumunském Sibiu (Red bull cap), kde opět zavlaže vlajka Království lašského a doufejme, že i na stupních nejvyšších.

Libor Pastorek, Z. V. Krulikovský

*Fotodokumentace k článku viz. www.miroslav.albumino.com
(Abu Dhabi Challenge 2012)*

Poslední růže tohoto léta

Bohuslav Koblíha

Poslední růže tohoto léta
hořela prudce ve stráni
šel kolem básník s vizáží kmeta
a přivoněl si zlehka k ní

Růžičko růže opuštěná
jak kamínek na cestě
dřív než tě nečas poznamená
a kdovíco ještě

Nepřestávej třebaš na chvíli
svou krásou provokovat
než skončí doba motýlí

a začne vyfukovat
opadne plátků hermelín
a ty se změníš v pouhý stín

Společnost Sigmunda Freuda–Sigmund Freud ART–Fotoklub PŘÍBOR

vyhlašují
fotosoutěž o nejzajímavější fotografii

LIŠKY BYSTROUŠKY

A fotodokument

B fotokoláž

Minimální rozměr A5

Maximální rozměr 50x70

Uzávěrka soutěže **12. srpna 2012**

Adresa: Společnost Sigmunda Freuda,
Sládkova 1447, 742 58 Příbor

Více na: www.sigmundfreud.cz

Lašské ambasády

Z. V. Krulíkovský

Království lašské rozšiřuje od podzimu minulého roku své pole působnosti za hranicemi Laška.

Na podzim byly otevřeny hned dvě ambasády: nejprve **na Valašsku**- 8. 10. to bylo v Kolibě pod horů na Dolní Bečvě, ambasádorem byl lašským králem jmenován Láďa Ničman Lach ze Starých Hamer, který je v kolibě jako doma. Na společném Laško-valašském večeru, který se opravdu vydařil, vystoupil lašský král se svou družinou. Tu posílil známý výtvarník a také výborný bavič Jan Satina z Hamrovic. Lachy střídala valašská cimbálová muzika Jarka Hrbáčka, s primášem Milanem Mlčákem. Zpívalo se a vyhrávalo dlouho do noci.

O týden později (15. října) se vydal Zdeňka Viluš se svou družinou do Prahy. Tam navečer - ve Spálené ulici v restauraci U kotvy - byla ustavována **Lašská ambasáda pro Prahu**. Ambasádoři byli králem jmenováni hned dva: Bohuš Pardubický pro pravý břeh Vltavy, Petr Pardubický pro levý. Oba se sice narodili v Praze - ale po rodičích jsou roduvěrnými Lachy, stejně jako jejich sestra Marie Dolejšková, která pomáhala akci organizovat. Vše se mohlo uskutečnit díky porozumění provozovatele restaurace pana Romana Holakovského.

Inspirací k tomuto počínu byl pan profesor **Jaroslav Slavický**. Narodil se 11. 2. 1909 v lašských Zelinkovicích u Frýdku - Místku. Byl to osobně Leoš Janáček, který doporučil jeho otci, aby jej dal studovat hudbu na učitelský ústav v Příboře. Maturitu složil v Opavě a začal svou pedagogickou dráhu ve Frýdlantě nad Ostravicí. Chtěl však být středoškolským učitelem, proto studoval dále v Praze.

Od roku 1936 učil v Kutné Hoře, v Bratislavě, v Lučenci, v Praze. V roce 1950 byl však zatčen a uvězněn v Jáchymově. Až v roce 1961 se opět stává lektorem hudební výchovy, v roce 1964 skládá doktorát z filozofie. Zemřel 26. ledna 1990. Jeho činnost byla velmi rozsáhlá, napsal vědecké práce, beletrii, složil nejméně sto skladeb, byl dirigentem, sbormistrem, sólovým hráčem na housle a violu. Propagoval v Praze nejen Leoše Janáčka, ale vůbec vše lašské. Organizuje pravidelně Lašské hudební jaro, besedy lašských spisovatelů a básníků, folklórní besedy.

Ustavující kolegium Pražské ambasády (15.10. 2011)

Vznik Lašské ambasády v Praze je volným navazáním na snahy Jaroslava Slavického. S troškou recese, ale s Laškem v srdci se začali Laši scházet U kotvy. Co čtvrt roku chce Království lašské pořádat v Praze **Lašské besedy**. Již při příležitosti ustanovení zněly lašské písně, básně z vlastní tvorby recitovala básnířka Olga Szymanská, přítomná byla žurnalistka Radana Šatánková, která tento počín hned náležitě zveřejnila v tisku.

Vánoční lašská beseda se uskutečnila U kotvy 29. prosince. Do Prahy se vypravili členové Čenda spolku z Hodoňovic a pochopitelně také lašský král se svým heroldem a královským šenkem Liborem Pastorkem. Nechyběli však ani herci a zpěváci. O hudební doprovod se postarala Lucie Gorecká na akordeon, kterou později střídal ambasádor Bohuš Pardubický. Po lašských vánočních zpěvech a verších v podání krále a jeho dcery Adély (členka Těšínského divadla) přišly prostonárodní zpěvy a humor z ostravsko-lašského regionu. Předsilvestrovskou náladu doplnily i staropražské písničky v podání druhého ambasádora Petra. Jarní lašská beseda byla již třetí organizovanou akcí v ambasádě.

Dne 14. dubna letošního roku sehrála naše **Lašská divadelní společnost Gigula** tragickou komedii se zpěvy lidu lašského **Ondraš, pan Lysej hory**.

Tuto komedii přivedl na svět principál Giguly a král lašský Zdeňka Viluš Krulíkovský. Nastudoval ji před šesti lety se studenty Janáčkovy konzervatoře v Ostravě.

Dnes jsou již všichni tito mladí umělci profesionálními herci v Těšínském divadle. Někteří však studují dále - na

DAMU v Praze. Sešlost byla náramná, hra měla veliký úspěch. Přišlo i několik umělců s lašskými kořeny, kteří účinkují, či účinkovali v pražských divadlech. Všichni se těší na další setkání roduvěrných krajanů.

/Foto: divadelní hra Ondraš, pan Lysej hory - Šimon Krupa a Ivo Sedláček zleva./

Jak slavíme v Příboře Květnou neděli

Naši předkové nám zanechali zajímavou a působivou tradici oslavy Květné neděle. Věřící z různých částí našeho města (z Klokočova, Věsky, Benátek i z Příbora) si vytvořili a vyzdobili napodobeniny středomořských palm, kterými chtěli oslavit slavnost vjezdu Ježíše Krista do Jeruzaléma, podstatu slavnosti Květné neděle. Květnou nedělí neboli Květnicí (latinsky *Palmare*) začíná Svatý týden, poslední období půstu, který vrcholí svatým Třídenním (Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota). Velikonoční nedělí a pondělím pak začínají Velikonoce. Tato starodávná tradice však v 80. letech minulého století v našem městě zanikla. Od roku 2008 se díky mnoha obětavým lidem opět obnovila a rok od roku je zvláštním zpestřením předvelikonočního

období. Již v průběhu postního období se scházejí obětavé a šikovné ženy, aby společně připravily ozdoby z barevného krepového papíru na ozdobu palm (krepové květy).

Týden před Květnou nedělí se ostříhávají větvičky tují, aby byly čerstvé a svěží. Z tújových větviček se pak pracně vyhotovují dlouhé zelené řetězy různých délek (6-7 metrů, 1-1.5 metru, 60-80 cm). Palmy jsou dlouhé 4 -5 m. Základem každé palmy (celkem 4 kusy podle částí města) jsou dlouhé vrbové pruty spojené dohromady drátky, které ukončuje nahoře rozšířená hlavice zpevněná ocelovými pruty. Kolem kmene palmy se vine dlouhý tújový řetězec ozdobený barevnými krepovými květy, které připomínají květ růže. Většími květy bývá ozdobena hlavice. Na hlavici palmy se pak nakonec připevní široké barevné pentle s postními i jarními barvami.

Na Květnou neděli ráno před mší svatou se věřící s jívovými ratolestmi nebo větvičkami zlatého deště shromáždí kolem farního kostela Narození Panny Marie. Statní pánové (kdysi to museli být mladí svobodní hoši) se ujímají palem a několikrát obcházejí areál farního kostela. Do kroku jim vyhrává příborský žesťový kvintet a zpívá schola. Nakonec se celý průvod zastaví před vchodem do kostela, kde již čeká pan farář s ministranty, aby požehnal nejen průvod s palmami, ale i všechny připravené ratolesti a větvičky přítomných věřících. Posvěcené ratolesti si pak lidé odnášejí do svých domovů jako ochranu před všemi negativními vlivy dnešní doby nebo je zapichují do svých zahrádek a polí pro ochranu před neúrodou a nepříznivými klimatickými podmínkami. Některé se dávají i na hřbitovy (svatá pole) našich drahých zesnulých předků. Jívové ratolesti z kostela (kočičky) se časem spalují a jejich popel se pak používá na Popeleční středu.

Letos jsme slavnost Květné neděle oslavili 1.dubna.

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří se jakýmkoli způsobem podíleli na přípravě palem a na organizaci tohoto nádherného duchovního společenství farníků našeho města i širokého okolí.

MUDr.Mořic Jurečka

Kaple sv. Kříže v Hájku

Jan Kukuczka

V lašském kraji jsou pamětihodnosti vytvořené mistrovskou zručností našich prapředků. Mezi tato díla patří Kaple sv. Kříže ve Frýdku, známá poutníkům nejen ze Slezska, Moravy a Slovenska, ale i sousedního Polska. Místo si oblíbili především věřící, kteří tam čerpají nejen pocit duchovního uspokojení, ale i důvěru v uzdravení. Objekt se nachází na předělu obcí Lískovce a Sedliště ve frýdecké odpočinkové zóně Hájek. První zmínky o prameni jsou z roku 1786, kdy lesník Michal Hirschheimer postavil vanském lese dřevěný kříž u pramene vyvěrajícího ze svahu. Frýdecký farář hrabě Justus Vilém Pražma po čase nechal kříž zastřešit. V roce 1834 farář Josef Karel Schipp nechal postavit dřevěnou kapli Povýšení svatého Kříže. Pod Kaplí je upraven prostor s vodou, která dle legendy působí blahodárně na některé neduhy.

Místo si oblíbili zejména poutníci, kteří z frýdeckého chrámu P. Marie chodili na toto místo v procesích s poděkováním. Časem začal počet věřících narůstat. To byl jeden z důvodů, proč farář Karel Findinský nechal vybudovat betonovou nádržku pro osvěžení znaveného těla. V roce 1871 byla slavnostně posvěcena kaple s novým sousoším Kalvárie. U kapličky můžete spatřit také sochu Panny Marie a Krista, které nechal z vděčnosti za uzdravení zhotovit jeden z poutníků.

V polovině 19. stol. nechal farář Pavel Prutek vybudovat kamennou studnu s okrasnou mříží.

Roku 1891 věnovala Julie Jahnitzká z Frýdku nynější hlavní oltář s dřevěným sousoším Kalvárie.

1952-1953 prošla kaple rekonstrukcí, přibyla jí zvonice. Do současné podoby byl objekt upraven v letech 2006-2007. Také terénní úpravy byly citlivě provedeny přemostěním potoku.

Zhotovením odpočinkových laviček a hlavně pro zdravotně postižené spoluobčany přibyl bezbariérový přístup. Na sběratele bylo pamatováno vydáním turistické známky, která je společně s mapou města v Beskydském informačním centru v obou částech dvojmostí Frýdku-Místku.

Ilustrace: Boris Zvada

Stoleté svědectví

je název knihy, kterou jsem za pomoci kolektivu Zdeňka Babince, Rudolfa Jarnota, Ludmily Hanákové, Miroslava Veličky a Petra Opavského celou sestavila z korespondence vojáka I. světové války Rudolfa

Kalmuse svému bratru Adolfovi.

Do obsahu Feldpostkorrespondenzkarte či dopisů psaných v zákopech inkoustovou tužkou jsem nijak nezasahovala, jsou autentickým svědectvím

dopadu války na člověka, který se bez vlastní vůle ocitl na bojišti a jehož jedinou touhou bylo dožít se konce války a vrátit se ke svým milovaným. Nebylo mu to však dopřáno, zemřel 15. července 1915 neznámo kde.

V Dostavníku č.1, ročník 2011 jsem zařadila ukázkou z této hotové knížky, na literárním večeru konaném 21.11.2011 v Muzeu v Příboře četli úryvky MUDr. Mořic Jurečka a MUDr. Jiří Prokeš. Slíbila jsem, že o

vydání této knihy budu zájemce informovat.

Dne 29.září 2010 jsem se obrátila s písemnou žádostí o vydání knihy na Městský úřad v Příboře. Jako přílohu jsem uvedla od nakladatele tehdejší cenu za vydání 200, 300 a 500 kusů výtisků. Pohybovala se od 123,- Kč do 217,- Kč bez DPH. Originál knížky jsem předložila v listopadu 2010 Městské radě. Neuspěla jsem. Jednání se táhla až do prosince 2011, **kdy jsem zažádala o grant MěÚ Příbor s tím, že jim všechny výtisky, které zaplatí, ponechám**, podobně jako si všechny mé básnické sbírky Svoju pieseň mlčíte zakoupil MěÚ Vysoké Tatry ve Starém Smokovci, které pak byly městem nebo Maticí Slovenskou věnovány darem významným osobnostem. Také slovenský prezident tuto knížku obdržel.

Jak to dopadlo? Podívejte se sami na ofoceně tabulky z Měsíčníku města Příbora číslo 4/2012:

Přidělilo v řízení pro poskytování VFP pro rok 2012 žadatelům o veřejnou finanční podporu pro rok 2012 tyto částky:

p.č.	Žadatel o veřejnou finanční podporu	částka navržená RM (v tis. Kč)
1	Academia Via Familia o.s.	11,5
2	BAV klub Příbor, SVČ, s. r. o.	101
3	Basketbalový klub Příbor, o.s.	238,5
4	Český svaz chovatelů	8
5	FK Primus Příbor	166,5
6	Fotoklub Příbor, občanské sdružení	7
7	Horolezecký oddíl Příbor, o.s.	10
8	JUNÁK - svaz skautů a skautek ČR, středisko 814-02 Příbor	58,5
9	Kynologický klub Příbor	10
10	KČT Příbor	5,5
11	Myslivecké sdružení Příbor - Hájov	21
12	Myslivecké sdružení Příbor 1	20
13	Mgr. Irena Kopecká - Fyzická osoba	2
14	Modelářský klub SMČR „TORA“ Příbor	3,5
15	Sbor dobrovolných hasičů Hájov	26
16	Společnost přátel Dechového orchestru mladých	130
17	Sdružení hudebníků Příbor	20,5
18	Svaz tělesně postižených v ČR o.s., místní organizace Příbor	14,5
19	SDH Příbor	31
20	SDH Prchalov	21
21	SVP Příbor	22,5
22	Společnost Sigmunda Freuda	20,5
23	Tenisový klub o.s., Příbor	30,5
24	T. J. SOKOL Příbor	107,5
25	TJ Příbor	473,5
26	Volejbal Příbor, o.s.	12
27	ZO ČZS „Sídliště“ Příbor	5
28	ZO ČZS Hájov	13,5
29	Základní umělecká škola, příspěvková organizace	109
	Celkem	1700

Udělilo granty (příspěvky) předkladatelům projektů v grantovém řízení pro rok 2012 následovně:

Předkladatel	Název projektu	Výše přidělené VFP (v tis. Kč)
SK J-Elita	6. mezinárodní ročník florbalového turnaje	5
BAV klub	5. ročník Bubenické párty Djembe, Perkuse Orient, Muzikoterapie	16,5
Jan Tyllich, DiS.	Účast na mezinárodních tanečních soutěžích COOL DANCE 2012	7,5
Masarykovo gymnázium	110 let Masarykova gymnázia Den otevřených dveří, Majáles	24,5
Petr Frýdecký	IX. příborské rockování	46,5
Muzeum Novojičínska	Jubilejní příborský muzejní rok 2012	14,5
Sdružení hudebníků Příbor	Letní swingový večer s Melody ladies	15,5
ProFiat prospéry	REDFEST	21
Ing. Zdeněk Kübel	Historie výroby automobilů v závodě Tatra Příbor	9
Společnost Sigmunda Freuda	„My DREAM“ – propagační publikace – poděkování dětem	7
Modelářský klub "TORA"	BESKYD MODEL KIT SHOW 2012	9
Celkem		176

Schválilo poskytnutí veřejné finanční podpory z rozpočtu města Příbora na prevenci kriminality následovně:

p.č.	Žadatel	Název projektu	částka (v tis. Kč)
1	Academia Via Familia o.s.	Den rodiny	11,5
2	Academia Via Familia o.s.	Klub stolních her	6,5
3	Dětská misie	Klubová a pobytová činnost	23,5
4	Dětská misie	Den plný her a zábavy	10,5
5	Renarkon o.p.s.	Terénní program na Novojičínsku	17
6	Společnost Sigmunda Freuda	Poznáváme svět	10,5
7	Společnost Sigmunda Freuda	Výtvarné dílničky pro šikovné ručičky	6
	Celkem		85,5

Prominulo pohledávky příjemcům veřejné finanční podpory poskytnuté z rozpočtu města Příbora následovně:

	Příjemce veřejné finanční podpory	Částka k prominutí (v Kč)	Pohledávka z roku
1	BAV klub Příbor, SVČ, s. r. o.	16.853,-	2010
2	TJ Příbor	54.566,-	2010
3	Společnost Sigmunda Freuda	25.240,-	2010
4	TJ Příbor	34.160,-	2009
	Celkem	130.819,- Kč	

Město Příbor rozdělovalo 2 092 319,- Kč. Dostala jsem nejmenší dotaci 2 000,- Kč. Odmítla jsem ji, neboť 10 knih mi žádný nakladatel nevydá a já jako důchodkyně, bohužel, nemám potřebný finanční obnos.

Knihy nevyjde.

Irena Kopecká

Úryvek z dopisu, strana 15:

Drahý bratře.

Lístek od Tebe jsem obdržel, za který Ti mnohokrát děkuji, zase byl jsem na chvíli potěšen a svou mysl upoutal na zlatou domovinu. Dnes právě mám trochu čas a v této částečně klidné neděli sedím v zákopu a myslím na dobré časy, na dobrou milou domovinu, občas vystrčím hlavu, bych pozoroval před námi ležící vrahy a občas vypustím na ně výstřel, znepokojují-li mě jejich střelami. Tak vhod přišel mi Tvůj lístek, který mě sice velmi potěšil, i zároveň rozbil klidnost mou.

Lituji Františka, nepřejí to ani psovi, vím, co to vše značí nejlépe, nemohu však psát, nebyl bych to ani v stavu napsat, myslím, že dost by toho bylo, že já to odskákat musím, a Viktor nechť váží si svatého života, ten vědět nebude, co značí letící granát na hlavu a déšť kulí z ručnic. Já už bohudíky na to vše přivykl a vše mě také lhostejno, dnes nebo zítra, jen aby brzy byl mír, o kterém ovšem doposud ani zdání není, ba naopak vojna vždy krutější.

Ohromnou krizi pocítil jsem v této zimě, kdy právě největší operace války se odbývaly a následkem toho se ve dne v noci pod širým nebem trefilo nám býti, již mysleli jsme, že zahyneme zimou, zase ale oteplilo se, ačkoli noční mrazy jsou protivné. A jaké to bude v lednu? Mnohý z nás bude sice již vysvobozen, ale ti, co zůstanou na živu? Ti pomrznou. Zdraví mě chválabohu ještě neopustilo, zato ale vysílení cítím strašné. Psal bych ještě více, ale začíná sněžit, musím přestat.

bratr Rudolf

Jaroslava Konečná žije v Hnojníku. Na vysněný obor fotografky se nedostala. Vystudovala střední zemědělskou školu - obor zahradnictví v Ostravě. Po mateřské dovolené pracovala v bylinných lázních v Komorní Lhotce, krátce pak ve skladu náhradních dílů na státním statku v Hnojníku. Po nástupu do práce na OKS ve Frýdku – Místku dálkově vystudovala obor kulturně výchovná činnost na Knihovnické škole v Brně. Nyní pracuje společně se svým mužem ve vlastní, privátní poradenské a projekční kanceláři. V obci Hnojník působí ve funkci kronikářky obce.

Od roku 2002 je členkou Literárního klubu Petra Bezruče ve Frýdlantu nad Ostravicí. Zde se seznámila s mnohými literáty, kronikáři, umělci. V letech 2009 - 2011 se věnovala převážně kronikářské práci.

V současnosti přijala nabídku od mistra Ladislava Dryáka a pracuje s ním na společném vydání knihy.

Tvorba - Almanachy:

Laskavý čas bez lásek

/fejetony r. 2002/

Taková nespravedlnost

/fejetony r. 2003/

Pro ty, co nás neznají

/fejetony r. 2004/

Všude dobře, doma nejlíp

/fejetony r. 2005/

I takový je život

/fejetony r. 2006/

Korálky na cestě

životem posbírané

/fotografie, básně r. 2007/

Kdo má peníze, koupí si auto

/fejetony r. 2008/

Ilustrace: Ladislav Dryák

Pokud se při procházce v Kopřivnici zatouláte k hotelu Tatra, upoutá vás mezi ním a supermarketem Albert zajímavý obchůdek Elixír. Rozkvétá z mozaiky chodníku do modrých, růžových, bílých a žlutých květů, nad kterými se vznášejí andílci, stojí tam sloni, volavky a jiná zvířata, obklopená mandalami.

Ráj na zemi? Ne, reklamní štít hlásá, že se jedná o prodejnu čajů, bylin a bylinných produktů, že zde si můžete zakoupit přírodní kosmetiku a milé dárky pro své přátele, že esoterika a aromaterapie rovněž patří do sortimentu paní Ludmily Tandlerové, která obchůdek na zdejším místě od r. 2000 vlastní. Tato velmi příjemná a milá dáma vychází zákazníkům vstříc a od roku 2009 si zřizuje i internetový obchod. Stačí si jednoduše zboží objednat a vyzvednout si ho ve voňavém Elixíru osobně, nebo vám bude doručeno či zasláno. Věřte, když jsem do obchůdku vešla, nevěřila jsem, kolik zajímavého zboží je možné nabídnout na tak malé ploše. Nejruznější čaje téměř z celého světa, z Číny, Japonska, Afriky, Srí Lanky, Brazílie, himálajské ájurvédské čaje, přírodní oleje z Ruska, ze Sibíře.

„U ruských produktů se zvlášť dbá na to, aby nebyly geneticky modifikovány,“ zdůrazňuje.

Své zboží nakupuje ale i u českých prodejců, zvlášť keramické dárkové předměty.

Upoutaly mě himálajské soli Cereus, koupila jsem si ty křišťálové krystalů, neodolala jsem ani vonným olejům. Z natural kosmetiky Saloos skončil v mé nákupní tašce rakytníkový balzám bio Karité ruský výrobek Hematogen, což je zvláštní čokoláda používaná k léčbě chudokrevnosti, neboť hlavním komponentem je v něm železo.

Další sortiment nabízený zájemcům jsou kyvadlo, zářiče, mandaly, hrníčky, svíčky, figurky zvířat, panenky, obrázky. Některé z nich kreslí i paní Tandlerová. Vyznačují zvláštní jemnou energii. Stejně jako majitelka, které učarovaly orientální tance natolik, že neváhala poddat se jejich kouzlu, ušila si lehký šat posítý korálky a penízky, které při ladných pohybech cinkají do rytmu ztepilých tanečnic.

Vzpomněli jste si na krásnou Shahrazad? Přesně tak se jmenuje jejich taneční skupina, která přináší radost nejen jim, ale také druhým.

Paní Tandlerová má zajímavý původ, po matce Ukrajinka, otec Slovák.

Od svých devíti let žije u nás. Krátce žila i v Praze, ale pak se přestěhovala do Kopřivnice. Je tady spokojena a šťastná. Je velmi milá, ochotná poradit, posloužit, sehnat žádané zboží, pokud ho nemá na skladě. Do obchůdku právě vchází dívka. Představuji se jí a prosím, zda by mi neřekla, jestli tady chodívá nakupovat pravidelně.

Slečna Alžběta Klečková ochotně odpovídá: „Ano, ráda tady chodím nakupovat, protože tu mají některé druhy BIO a jiné výrobky, které jinde nedostanu.“

K tomu není co dodat. Snad jen to, že ten bájný elixír, který se alchymisté marně snažili najít, jsem já našla v Kopřivnici.

Rada Kmetuv Kralovství lašského

Slavnostní Valná hromada kulturně-vlastivědného občanského sdružení "Království lašské" byla svolána 15. června minulého roku do restaurace Lašská jizba v Sedlístích. Kromě řádných členů sdružení byli pozváni dříve narození roduvěrní Laši a Lašky, kteří se svým celoživotním dílem zasloužili o náš region a Lašsko měli vždy v srdci. Lašský král Zdeňka Viluš I. navrhl jejich povýšení (v souladu se stanovami) do stavu **Lachuv honoris** a jmenování do **Rady Kmetuv Kralovství lašského**.

Dekret královský obdrželi a do Rady byli v roce 2011 jmenováni:

Olga Tlučková, lidová básnířka, vyprávěčka, rodačka z Bruzovic (1921)

Lubomír Havlák, dlouholetý přední sólista opery ND v Praze, rodák z Fryčovic (1921)

Františka Pituchová, lidová básnířka, vyprávěčka, rodačka z Hamrovic (1928)

Štěpán Kotecký, vynikající lidový muzikant, pedagog, rodák z Frýdlantu n. O. (1931)

Jaromír Václavík, dirigent, hudební skladatel, rodák ze Sedlístí (1934)

Melanie Ševčíková, MUDr., vedoucí souboru Metylovická beseda, rod. z Nové Bystrice (1936)

Eliška Krejčíčková, Mgr., zakladatelka souboru Ondřejnice, rodačka ze Staré Bělé (1936)

Josef Vašíček, básník, textař, propagátor Lašska, rodák z Myslíku (1936)

Jiří Krulíkovský, tanečník, býv. vedoucí souboru Ostravica, rodák z Místku (1937)

Bedřich Šimoňák, výtvarník, rodák z Bašky (1941)

Jan Satina, malíř, řezbář, muzikant i bavič, rodák z Hamrovic (1941)

Miroslav Dvořák, výtvarník, rodák z Bašky (1941)

Květoslava Krulíkovská, zpěvačka, býv. členka souboru Ostravica, rodačka z Hrabůvky (1944)

Láďa Ničman Lach, muzikant, propagátor Lašska, rodák ze Starých Hamer (1944)

Věra Závidčáková, Mgr., býv. vedoucí souboru Ondřejnice, rodačka ze Staré Vsi n. O. (1947)

Jana Foldynová, vedoucí souboru Lašánek a Pilky, rodačka z Řepišť (1948)

V letošním roce se schází Rada Kmetův Kralovství lašského 12. června, opět v Sedlištích. O jejím průběhu a příp. jmenování nových členů vás budeme informovat v příštím čísle.

Z. V. Krulíkovský

Fotografie z 15. 6. 2011 - před kostelem Všech Svatých v Sedlištích
(účastníci slavnostní valné hromady)

Myslíkovské lurdy / textář Josef Vašíček /

Na vrchu háj, háj březový,
za vrchem černý les,
cesta přes něj do údolí,
kol roste jenom vřes.
Tam dlouho už stojí,
s legendou se pojí,
ve skále tesaná,
panna vyvolená.

Už přišel máj, máj kouzelný,
a tiše šuměl les,
cesta přes les do údolí
mne opět vede dnes.
Panenku vyhledám,
svou prosbu na ni mám:
milého opatruj,
ať je už jenom můj.

Rozloučení se zimou a vítání jara v Příboře

MUDr. Mořic Jurečka

Letos už popáté jsme se mohli všichni společně rozloučit se zimou, s jejími sněhovými radostmi i mrazivými starostmi a zároveň slavnostně přivítat jarní čas. Tradiční akci Vynášení smrtky a vítání jara pořádají pravidelně Luna SVC a město Příbor vždy v době kolem data jarní rovnodennosti. Letos tato akce připadla na první jarní neděli (po 21.březnu) a současně na 5.postní neděli, na tzv. neděli smrtnou neboli smrtelnou (latinsky Judica), ke které tato lidová tradice bezesporu vždy patřila.

V neděli 25. března 2012 kolem 15. hodiny se na příborském náměstí shromáždila početná skupina rodičů s dětmi, mládeže a občanů města. Někteří z nich si s sebou přinesli vlastnoručně doma vyrobené symboly odcházející zimy – smrtky, morany, mořeny, malé a velké, barevné i prosté, papírové či slaměné nebo z textilií, s vajíčky nebo s jinými dekoracemi. Prostě a dobře, nápaditostí se meze vůbec nekladly. Některé děti si dokonce samy vyrobily různé papírové ozdoby nebo obrázky s patřičnou tematikou odcházející zimy a přicházejícího jara.

Společně s příborským žesťovým kvintetem a příborskou scholou se průvod dětí a dospělých vydal vesele uličkami pod náměstím směrem k lávce pod kostelem.

Kolem lávky na obou stranách řeky Lubiny se rozmístili všichni zúčastnění a přihlíželi vlastnímu aktu loučení se zimou. Ta největší smrtka byla zapálena a ve směru větru slavně vhozena do koryta řeky.

Foto: Stanislava Slovákovičová

Foto: Stanislava Slováková

V řece Lubině bylo poněkud málo vody, a proto se muselo moraně ve vodě trochu pomoci, aby nezůstala na jednom místě a nepřinesla neštěstí. Asi 10 dalších menších mořen děti postupně vhazovaly do vody a nakonec bylo vše ukončeno pestrým vodopádem živých květů a lístků, které na hladině řeky vytvořily nádherný kolorit barev.

Když se děti rozloučily se zimou, přešly s rodiči na druhý břeh Lubiny, kde již na ně čekala připravená břízka. Barevnými stuhami ji ozdobily a nakonec za zvuku hudby žesťového kvinteta a za zpěvu scholy jsme všichni společně postavili pestrobarevně ozdobenou jarní břízku, tradičně zvanou líto.

Letošní tradice ukončení zimy a přivítání jara se uskutečnila za příjemného jarního počasí. Poprvé za pět let nám vyšlo hezké počasí a postupně rok od roku narůstá počet aktivních i pasivních účastníků této jarní akce.

Nezbývá než poděkovat všem, kteří pomohli při přípravě.

Výtvarná skupina Petra Bezruče, která každoročně pořádá výstavu lidových tvůrců na Ostravici, má více než čtyřicetiletou tradici. **První výstava se konala v roce 1970** a byla spojena s oslavami 100. výročí narození Petra Bezruče a konala se v sále Osvětové besedy. Hlavním iniciátorem a organizátorem prvé výstavy byl především **Karel Tobola**, kolem něhož se soustředila skupina lidových tvůrců z Ostravice. Byli to Jan Satina, Josef Bužga (žáci řídicího učitele Leopolda Parmy, obrazy), Jan Gistingер, Čeněk Zámečník (samorosty) a Dolores Tichá (dřevořezba). Na prvé výstavě mohli návštěvníci shlédnout přes 520 samorostů, které byly doplněny o krajinomalby, portréty, dřevěnice a dřevěné plastiky, vystavovalo šest výtvarníků. Na jubilejním, 5. ročníku v roce 1975 vystavovalo již 24 lidových tvůrců. Objevily se nové obory jako například smaltem provedené malby na plechu, intarzie z barevných dřev, souborná kolekce užitekových předmětů, broušené polodrahokamy, práce z kovu. **Jan Gistingер** "samorostář", spoluzakladatel Sdružení byl prvním předsedou sdružení, po té jej vystřídal Karel Tobola. Před zahájením další výstavy v roce 1975 byla provedena volba nového výboru, do jehož čela byl zvolen Luboš Michalec.

Na desáté jubilejní výstavě **Lidové tvořivosti v Beskydech** v roce 1980 vystavovaly téměř tři desítky výtvarníků, z nichž každý měl vztah k Ostravici a Beskydám. Jejich práce dokumentovaly, že člověk nemusí být zrovna věhlasný umělec, aby vytvořil půvabné a zajímavé věci. Návštěvníci výstavy mohli obdivovat tradiční samorosty, dřevořezby, drhané závěsy, malby, keramiku, dřevěné výrobky a další. Obohacením dalších výstav byl vstup do spolku lidového umění **Františky Pituchové** - lidové básnířky, vypravěčky i autorky lidových písní. Dvacátý ročník jubilejní výstavy zájmové umělecké činnosti v Beskydech v roce 1990 byl pestrou přehlídkou lidové tvorby, na níž některé exponáty svou úrovní dosahovaly profesionální úrovně. V roce konání jubilejní výstavy 1990 měla skupina 40 tvůrců.

Psal se rok 1995 a osvětová beseda byla v obci zrušena a počínaje rokem 1997 tradiční výstavy lidového umění v obci zajišťovala výtvarná skupina Petra Bezruče sama. Tímto rozhodnutím doznaly zásadní změny původně platné "Stanovy spolku" a výtvarná skupina se stala nepolitickou, dobrovolnou a nezávislou – otevřenou zájmovou

organizací České republiky s oficiálním názvem **Výtvarná skupina Petra Bezruče Ostravice**. Smyslem a posláním činnosti sdružení zůstalo i nadále uchovat a rozvíjet tradiční - výtvarnou zájmovou uměleckou činnost v našem kraji. Novými doplňujícími stanovami byly upřesněny zásady hospodářské činnosti výtvarné skupiny, práce a činnost řídicího výboru, členství ve sdružení, povinnosti členů a další.

Jubilejní 30. výstava se konala v roce 2000, návštěvníci obdivovali práce 49 vystavovatelů. Kromě tradičních samorostů, obrazů, dřevořezb, kovářských prací, keramiky, smaltů, výšivek se objevily i další obory jako kresba na hedvábí, suchá vazba, výrobky z kůže, koláže a básničky, šitá krajka, paličkovaná krajka, proutěné výrobky, velikonoční zdobená vajíčka. K jubilejní výstavě byla vydána publikace „Třicetiletá historie výstav lidového umění v Ostravici 1970 -2000“, jejíž autorem je Karel Šrom a která slouží jako cenný zdroj informací, jak tomu je i v této zprávě.

V roce 2004 uspořádalo sdružení také velikonoční výstavu, která se uskutečnila v sále restaurace u Tkáčů. Exponáty měly především podtrhnout atmosféru velikonočních tradic.

Rok 2005 byl ve znamení příprav jubilejní 35. výstavy. Své práce představilo 39 lidových výtvarníků. Jako na prvé výstavě před dlouhými třiceti pěti léty mohli návštěvníci obdivovat práce Jana Satiny, ale i dalších dlouholetých členů skupiny – obrazy Aleny Světlíkové, dřevořezby Michala Dubkaniče, nebo samorosty Miroslava Koláčka a práce ostatních členů skupiny v tradičních oborech.

O možnost vystavit své práce se hlásili další zájemci, v roce 2007 na výstavě představilo své výrobky neuvěřitelných 56 členů výtvarné skupiny.

V roce 2010 byla slavnostně přestížena páska jubilejního 40. ročníku výstavy zájmové a umělecké činnosti v Beskydech. Celkem 50 členů skupiny připravilo své exponáty pro návštěvníky výstavy, mezi nimiž je hodně těch, kteří výstavy navštěvují pravidelně.

Mnozí obdivovatelé lidového umění se ptají, zda se výstava uskuteční v tomto roce. Ano, je zde dobrá zpráva. ***Výstava bude slavnostně zahájena dne 1. července 2012, v 10:00 hodin v sále hotelu Freud v Ostravici.*** Kulturní program slavnostního zahájení tradičně obohatí svou lidovou hudbou cimbálová skupina ***Kotci*** a výstavu otevře ***lašský král Zdeněk Vilém Krulíkovský.***

Na co se návštěvníci mohou těšit? Uvidí práce lidových tvůrců, kteří představí obrazy, grafiku, samorosty, dřevorezby, umělecké kovářství, keramiku, paličkovanou, šitou a háčkovanou krajkou, výšivky, broušené polodrahokamy, užité předměty z pedigu, kraslice, vitráže, suchou vazbu, modely staveb, objekty ze šustí, fotografie, zdobené perníky, pečivo, práce z kůže, výrobky z oblasti myslivosti. Výstavu mohou návštěvníci navštívit až do 4. srpna 2012.

V současné době má sdružení 72 členů zejména z kraje pod Beskydami, ale také z Ostravy a Těšínska. Skupinu řídí 9-ti členný výbor. Současným předsedou je **Jan Satina**, který v roce 2011 vystřídal ve vedení **Miloslava Fajkuse**, který tuto funkci zastával téměř 20 let a přispěl významnou měrou k úspěšné činnosti skupiny. Aktuální informace naleznou čtenáři také na [www stránkách sdružení http://www.umelecbeskyd.cz/](http://www.umelecbeskyd.cz/). Je však lépe se stát nejen čtenářem ale i návštěvníkem. Vystavovatelé vám mají co nabídnout.

Lašský král Z.V.Krulikovský zahajuje výstavu

Kalendárium lašských akcí – léto 2012

30. června: Lašské kulturní odpoledne v Čeladné (hotel Prosper - Markrabství lašské)

1. července: Zahájení 42. ročníku výstavy zájmové umělecké činnosti Výtvarné skupiny Petra Bezruče (v 10 hodin hotel Freud v Ostravici). Výstava potrvá od 1. 7. do 4. 8. 2012 denně od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin. Výstavu zahájí lašský král Zdeňka Viluš I.

5. července: 7. vlastivědný výšlap Laškem: Cyrilo-Metodějská pouť na Hřčavě

7. července: Setkání obcí s názvem "Bystré" v Janovicích-Bystré za účasti lašského krále a jeho družiny

18. srpna: Představení "Ondraš, pan Lysej hory" na náměstí ve Frýdlantě n.O. (2 x) v provedení Lašské divadelní společnosti GIGULA (principál Z. V. Krulíkovský)

25. srpna: Sochové národopisné slavnosti ve Lhotce - 18. ročník.
Zahájení ve 13, 30 hodin lašskou hymnou, kterou zazpívá lašský král Zdeňka Viluš I. a tradičním průvodem

25. srpna: Obecní slavnosti v Nošovicích - za účasti lašského krále a jeho družiny (Odualajne, u nas je to fajne)

26. srpna: 8. vlastivědný výšlap Laškem: Kopřivnice (hrad Šostýn) - Lašská naučná stezka

8. září: Lašské kulturní léto na Bezručově vyhlídce v Sedlístích - závěr festivalu (od 15, 30 h): Lašský dechový orchestr Javořinka z Lichnova, Metylovická Beseda, Hlubinka aj.

9. září: Dožínková slavnost ve Wisle (tradiční průvod za účasti lašského krále, koncert Lašské muzyky B. Palowského aj.)

15. září: Oslavy 25. výročí vzniku Království lašského - Hodoňovice, hostinec U Čendy. V 17 hodin zahájí slavnost Lašská muzyka (dechový orchestr Bronislava Palovského), vystoupí Lašská divadelní společnost Gigula aj.

Jak šli permoníčci k Perunovi

„Tak co, ještě se nám nechce vstávat?“ usmál se tatínek na malou Markétku a Cyrílka, kteří si hověli v postýlkách a mžourali svými rozespalými kukadly.

„Ještě chvílku,“ žadonil chlapec a přitáhl si černou přikrývku až k nosu. Proč černou? Protože jsme v podzemí Ostravy, kde si permoníček Cyrílek se svou sestřičkou Markétkou vychutnává poslední okamžiky před vstáváním. To víte, bělostné peřinky nemohou mít, to by byly hned špinavé, a kdopak by je pořád pral? Proto mají permoníčci pokrývku z černého havraního peří povlečenou v černém hedvábí, stejně tak polštářek pod hlavou. Panečku, to se to spinká!

„Nech je ještě chvílku,“ přimlouvala se maminka.

„Když myslíš, ale chtěl jsem s nimi jít dnes na výlet k solnému potůčku,“ ozval se tatínek. V ten moment obě děti vyskočily. Kolikrát jim sliboval, že je vezme do vzdálené štol, až trochu vyrostou, a konečně se dočkaly!

Markétka se obrátila k mamince: „Půjdeš taky s námi?“

„Jen běžte sami, aspoň si tu trochu uklidím.“

„Jak myslíš, maminko, ale dej dětem dobrou snídani, dnes se něco našlapou,“ dodal tatínek. Maminka nalila do hrníčku kakao, namazala krajíčky chleba máslem a děti se pustily do jídla. Když vrtěly hlavičkou, že už nemůžou, nachystala jim černé botky šněrovačky, jak jim s oblibou děti říkaly. Jen co se obuly, plné nedočkavosti, táhly tatínka ze dveří.

„A to se ani nerozloučíte?“ zavolala maminka. Děti se otočily a dvě pusy se jí v mžiku ocitly na tváři.

„Buďte hodné a poslouchajte!“ loučila se s nimi ve dveřích černého uhlého domečku. Ještě poslední zamávání a maminka se vrací.

Je to zvláštní, někdy mi jde z těch dětí hlava kolem, ale když odejdou, je tu nějak divně smutno, pomyslela si. Ale za chvíli se domečkem ozývala veselá písnička a mamince šla práce od ruky radost pohledět. Právě dokončovala oběd, když na ni zavolala sousedka.

„Paní Malá, už jste to slyšela?“

„A copak?“ vykoukla maminka z okna.

„Stalo se neštěstí, detrit se dal do pohybu, došlo k výbuchu, celá osada Karbona je prý rozmetána, teď se odtamtud vrátil strýc Václav,“ dodala jedním dechem sousedka, a už byla v poklusu zvěstovat tu novinu dál.

Pod maminkou se podlomila kolena, vždyť právě do těch míst na Karvinsku šel tatínek s dětmi. Chtěl jim ukázat, kde vyvěrají minerální prameny, jakou chuť mají sodnovápenaté, nebo ty s obsahem bromu či jódu a jistě jim dá ochutnat teplou solanku.

Maminka bleskurychle odstavila hrnec s fazolovou polévkou a vyběhla ze dveří. Nezamkla, neboť u nich v uhelném městečku se nezamykalo. Permoníčci si zvykli pomáhat jeden druhému a vážit si každého dne, který prožijí ve štěstí a spokojenosti.

Detrit je vlastně jeden z nebezpečných bohů podzemí, který se umí krutě zlobit. Učili se kdysi ve škole, že je to zvodnatělá a proplyněná svahová drť s pískem, překrytá pokryvem, že jeho čepice v nejvyšším místě je vlastně suchá směs metanu a oxidu uhličitého, že to není žádný bůh, ale maminka ví své. Vzpomíná, kolikrát už došlo k průvalu detritu a následně k obrovskému výbuchu metanu, k zatopení či úplnému zničení mnoha kolonií osad a měst.

Kdy bude těm hrůzám konec, honilo se mamince hlavou, když klopýtala cestičkou ve sloji. Ze všech stran vybíhali z domečků permoníčci. V dálce bylo slyšet hluk, nárek a pláč. Vstříc jim pluly pramínky dýmu, vzduch se chvěl horkem.

Najednou kdosi zakřičel: „Pozor, voda!“ Ale už bylo pozdě, náhlý příval vody zatopil celou štolu. Maminka se zoufale snažila plavat a objevit nějaký větrný komín, kam by se schovala. Teď se jí to podařilo. Už tam chtěla vlézt, ale v tom si všimla, jak se malá Maruška Dýmalová topí. Vytáhla ji a vecpala do větrné jámy. Bála se ale, že voda bude stoupat, a proto opatrně začala lézt výš a malou uplakanou holčičku strkala před sebou a přitom ji těšila: „Maruško, neplač, bude zas dobře,“ ale jí samé bylo při těch slovech úzko. Kde jsou její děti a tatínek, žijí ještě? Srdce se jí sevřelo úzkostí a začala se modlit k vládci Všemohíru, aby je zachránil. Statečně se přitom soukala do průrvy výš, až se konečně dostala do míst, kde to znala. Říkalo se tady U kříže, podle křížku vytesaného v kameni. Tady kdysi tragicky zahynul malý permoníček.

„Sláva, Maruško,“ vykřikla radostně maminka, „zachránily jsme se!“

Děvčátko přestalo plakat, ale svou malou ručkou křečovitě drželo paní Malou dál. Pomalu stoupaly po kamenných schůdcích ven na povrch. Když se rozhlédly, spatřily, že ze všech stran lezou permoničci.

„Jé, teto, tam jsou naši.“ zajásalo děvčátko a už ho nebylo. Paní Malá se začala rozhlížet, ale tatínka s dětmi nikde neviděla. Chodila, hledala, poptávala se, ale bezvýsledně. Potkala rodiče Marušky, kteří jí děkovali za záchranu dítěte, ale maminka se jen plaše usmála: „Vždyť jsem nic zvláštního neudělala, to by udělal přece každý,“ řekla a rozhlížela se kolem. Dýmalovi věděli proč, koho hledá, ale neuměli jí poradit.

Blížil se večer, kolem bylo slyšet smích i pláč, to podle toho, jestli se rodiny našly, nebo ne. Přišla noc. Maminka se schoulila pod keř, který tu rostl. Bylo jí zima, ale neměla kam jít. Její domeček je zatopený, tatínek s Cyrílkem a Markétkou se nevrátili.

„Kmotro, pozor!“ Ozvalo se vedle ní.
Kmotříček Adolf zahlédl na poslední chvíli, jak velká kočka očichává maminku. Nelenil a pérkovím* ji odehnal. Maminka celá vyděšená nebyla schopná slova, jen se třásla.

„No tak, kmotra, vzchopte se, ptají se po vás vaše děti a váš muž!“

Mamince se zalily oči slzami. Tolik štěstí po takové hrůze.

„Kde jsou? Jsou zdraví? Vyhrkla.

„To víte, že jsou zdraví, akorát Cyrílek má pochroumanou nožičku, tatínek ho nesl, a proto přišli právě teď a jsou támhle.“ ukázal někam za sebe.

Maminka se rozběhla daným směrem.

„Cyrílku, Markétko, tatínku!“

„Maminko!“

„Maminko, mami!“

Už si leželi všichni v náručí, maminka, tatínek i děti. To bylo radosti!

Pak tatínek vyprávěl, že než šli, tak se ještě stavili v obchodě s hrníčky, neboť chtěl dětem při příležitosti prvního ochutnání pramenů koupit památeční hrníček. A to jim vlastně zachránilo život. Ten výbuch viděli z dálky. Při útěku ale Cyrílek špatně došlápl, rozbolela ho nožička, takže ho tatínek musel nést. Ale pan doktor Kořínek Cyrílkovi nožku prohlédl a řekl, že to nic není, že jen noha musí zůstat čtrnáct dnů v klidu a ovázal mu ji obvazem.

Sotva to tatínek dořekl, už tu byl pan starosta Musílek, že už to tak dál nejde, za těch několik století přece lidé vytěžili tolik uhlí, že ten zbytek v hlubinách by mohli nechat jim, permoníkům. Domluvili se proto, že sepíší žádost k samému bohu podsvětí – Perunovi, a jestli ji tatínek také podepíše.

„To víte, že ano,“ opáčil okamžitě a odešel s panem starostou.

Maminka šťastně přivinula své děti, které jí na klíně usnuly, i když kolem bylo pořád hodně hluku a shonu.

Za chvíli se objevil tatínek a byl celý ustaraný: „Maminko, byl jsem vybrán s panem starostou Musílkem a strýcem Kukučkou, abychom přednesli naši žádost samotnému bohu Perunovi. Máme ho poprosit, aby lidé už přestali konečně s těžbou uhlí a my jsme mohli žít bez obav o život svůj, či našich dětí.“ Při posledních slovech se zarazil: „Nezlobíš se na mě, že jsem to přislíbil, vždyť to dělám pro ně,“ pronesl šeptem a s velkou láskou ulpěl pohledem na Markétce a Cyrílkovi. Maminka tiše řekla: „Tak běž, než se děti probudí, až procitnou, řeknu jim, jakého mají statečného otce.“ Tatínek se sklonil a políbil maminku. Oba v tu chvíli věděli, jak je nebezpečná cesta za bohem Perunem, že se taky nemusí nikdy vrátit. Dvě velké slzy skanuly mamince po tváři. Neobratně je setřela. Tatínek se prudce otočil a rychle odcházel.

Druhého dne se permoníčci začali stěhovat dolů do podzemí. Voda se už ztratila, ale odnesla sebou jejich obydlí. Přišli o všechno. Museli si vybudovat nové domovy. Pracovali všichni kdo mohli, i děti.

Den za dnem plynul, ale tatínek se nevracel. Sousedé pomáhali mamince vybudovat její dům. Zvlášť úslužný byl pan Klus. Byl u nich častěji než ostatní. Prý se o maminku a děti postará, kdyby se tatínek nevrátil. Maminka se rozzlobila: „Pane Klus, jste hodný, že mi a mým dětem pomáháte, já vám za to děkuji, ale takhle už nikdy nemluvte. Můj manžel se vrátí, a pokud ne, je to můj osud, zůstanu s dětmi sama, rozumíte mi?“

Pan Klus se zarazil: „Jste bláhová,“ utrousil, otočil se a odešel.

„Co tím chtěl říct, maminko?“ zeptal se Cyrílek.

„Ale, někdy vám to vysvětlím,“ mávla rukou maminka.

„A kdy, někdy? vyzvíдалa Markétka.

„Až se naučíte nebýt zvědaví,“ usmála se.

Před dětmi byla maminka statečná, ale když uplynulo čtvrt roku, a nikdo se nevracel, bylo jí úzko a smutno. Jednoho rána se ale rozkřiklo, že se delegace vrátila. Maminka všeho nechala, popadla děti a vyběhla ven. Všichni spěchali ke Zvoničce. Tou Zvoničkou se vždy svolávali, když si permoníčci chtěli něco důležitého říct, něco oslavit, nebo když někdo zemřel. To se pak s ním rozloučili dlouhým cinkáním zvonečku, který tam visel odnepaměti.

Za chvíli byli tam. Sešli se tu všichni, staří, mladí, zdraví, nemocní.

A už tatínka spatřili, už se s ním objímají.

„Milí permoníci, tady pan Malý vám řekne, jak jsme pořídili,“ řekl pan starosta Musílek.

Tatínek se vymanil z objetí svých drahých a začal vyprávět, jak byli bohem Perunem přijati, že vyslechl jejich prosbu a takto jim odpověděl: „*Budiž, lidé měli užitek z uhlí 300 let, myslím, že bude spravedlivé, když dalších 300 let budete mít k užítku uhlí vy. Budete ale bydlet hlouběji než dosud, protože uhlí stáhnou do hlubin, abyste se nemuseli bát otevření nových dolů.*“ Pak se dotkl svými dlaněmi lesklých černých uhelných stěn paláce a najednou jsme se všichni někam propadli. Všechno se třáslo, chvělo a praskalo. Po chvíli nastal klid. Perun se k nám otočil a řekl: „*Zapamatujte si dnešní den 30.červen 1994, kdy byl vyvezen poslední vozík uhlí z ostravského dolu Odry. Od tohoto okamžiku budete žít v klidu a míru. Možná lidé začnou topit něčím jiným než uhlím a vy se už nikdy nebudete muset o svůj život bát.*“

Tak jsme mu poděkovali a vrátili se k vám, skončil své vyprávění pan Malý.

„Jak to, že jste byli ale tak dlouho pryč?“

„Jeden den,“ odpověděli svorně.

Kdepak, celého čtvrt roku, neslo se ze všech úst.

Tři vyslanci udiveně kroutili hlavou, ale starý Mráček to uměl vysvětlit: „Inu, to je tím, že tam u boha Peruna běží čas jinak. Tam je jeden den tak dlouhý jako u nás čtvrt roku.“

Ba, tak to bude, pokyvovali hlavou permonícci, poklekli na zem a děkovali bohu Perunovi, že teď v podzemí Ostravy budou klidně žít nejméně tři sta let oni i jejich děti. Vždyť není pro žádné živé tvory většího štěstí, než žít v míru a v lásce s ostatními.

- *pérkoví = malé kousky jalové skály*

OKÉNKO DO KUCHYNĚ - varmuža

Jde o lašskou specialitu, kterou mi maminka v dětství často vařila. Laši neoplývali penězi, ale vždy si uměli poradit. Na zimu bylo nutné mít ve sklepě **kobzole, zele** (nakládané) a **křížaly** – což jsou kousky sušeného ovoce. Sušeným jablkům se říkalo **pěčky** nebo **pečky**. Jedly se buď sušené, nebo se z nich vařil kompot. Vzpomínám, jak jsme je doma v létě za slunečných dnů sušili. Vzala se šňůra na prádlo a ta se provlékala kolečky jablíček, které vznikaly tak, že se úzká kovová trubička přiložila na stopku jablka a na ni se uhodilo kamenem nebo kladívkem. Jadřinec zůstal v trubičce a jablíčko se pak jen nakrájelo na desce na centimetrová kolečka. Ovoce jsme dosušovali v troubě.

Zkuste si ji uvařit: Do dvou litrů mírně osolené vody dáme povařit hrst sušených jablek a hrušek, stejné množství sušených švestek nebo povidel. Uvařené ovoce vyjmeme, přelísujeme přes síto zpět, vlijeme zátřepku z půl litru studeného mléka a trochy hladké mouky. Přidáme kousek másla, dochutíme cukrem a skořicí. Omáčku podáváme s knedlíkem, nebo s bramborem.

Dobrou chuť!

Irena Kopecká

Z dopisů našich čtenářů

Zajímavý příspěvek do Lašského dostavníku nám poslala i paní Dagmar Poláková z České Třebové. Jako použitou literaturu uvedla Historický kalendář ke 100.výročí povýšení Kopřivnice na město.

Děkujeme a rádi zveřejňujeme. -op-

Kopřivnické náměstí

O zřízení náměstí v Kopřivnici rozhodl obecní výbor v září 1910, k realizaci tohoto plánu však došlo až na podzim roku 1922. Situační nákres Masarykova náměstí a jeho nejbližšího okolí vypracoval Ing.Eduard Kohn. Zároveň se obec rozhodla postavit na

náměstí dva dvouposchodové domy, jejich stavbu zadala firmě Grossmann a Jandl z Moravské Ostravy a Eduardu Burianovi z Kopřivnice. Úpravu a osázení sadu na Masarykově náměstí provedl v roce 1924 přiborský zahradník Adolf Kalmus. Stavba náměstí probíhala v rámci rozsáhlejší akce odprodeje pozemků, které obec získala od olomouckého arcibiskupství. Domy v okolí náměstí měly být postaveny do dvou let a za tratí do pěti let.

<http://www.koprivnice.cz> /Historický kalendář ke 100.

výročí povýšení Kopřivnice na město/.

Lašský dostavník

vychází dle potřeby kulturně-vlastivědného občanského sdružení Království Lašského. Každý autor odpovídá za obsah svého příspěvku.

Redakční rada si vyhrazuje právo na výběr a krácení zaslaných prací. Posílejte je mailem v elektronické podobě, formát MS Word, písmo - Times New Roman, velikost písma - 11 bodů, odstavec - tři úhozy zleva, bez mezer mezi odstavci.

Uzávěrka: Lašský dostavník č. 3/2012 - 15. srpna 2012

Kontakt: Ludmila Hanáková

mobil: +420 604 866 710

Email: lassky.dostavnik@gmail.com

[http:// www.lassko.eu](http://www.lassko.eu)

Šéfredaktorka: Mgr. Irena Kopecká

Redakce: Zdeněk Krulíkovský, Jan Kukuczka, L.Hanáková, B.Zvada

Obálka: Boris Zvada - hrad Hukvaldy

O B S A H

Kouzlo přátelství.....	1
Irena Kopecká	
Leoš Janáček.....	2
Irena Kopecká	
Hukvaldská obora.....	4
Irena Kopecká	
Lašská symfonieta.....	5
Věra Horáková	
U námořníka na Hukvaldech.....	8
Kateřina Eliášová	
Jak jsem (ne)potkal Petra Bezruče.....	10
Richard Sobotka	
Ráj leží u matčiných nohou.....	13
Věra Horáková	
Mistr tužky.....	14
Irena Kopecká	
Variace v bílé-aneb hra s šátky.....	16
Věra Horáková	
Loupeživí rytíři Vilém a Burián z Puklice na Štramberku.....	19
Jiří Tichánek	
Laši v Dubaji.....	23
Libor Pastorek, Z. V. Krulíkovský	
Lašské ambasády.....	24
Z. V. Krulíkovský	
Poslední růže tohoto léta.....	27
Bohuslav Kobliha	
Jak slavíme v Příboře Květnou neděli.....	28
MUDr. Mořic Jurečka	
Kaple sv. Kříže v Hájků.....	29
Jan Kukuczka	
Stoleté svědectví.....	31
Irena Kopecká	
Žijí mezi námi – Jaroslava Konečná.....	35
Dajana Zápalková	
Elixír.....	36
Irena Kopecká	
Rada Kmetův Království lašského.....	38
Z. V. Krulíkovský	
Rozloučení se zimou a vítání jara v Příboře.....	40
MUDr. Mořic Jurečka	
Výstava 2012 v Ostravici.....	42
Jaromír Červenka	
Kalendárium lašských akcí – léto 2012.....	45
Z. V. Krulíkovský	
Dětem – Jak šli permoničci k Perunovi	46
Irena Kopecká	
Okénko do kuchyně – varmuža.....	51
Irena Kopecká	
Z dopisů našich čtenářů.....	52

Lašský dostavník vychází díky sponzorským darům:

- program bezpečnostních schránek
- prodej a odkup investičního zlata a stříbra
- odborné finanční poradenství
- zprostředkování přístupu na světové burzy
- ekonomické a finanční poradenství
- investiční a finanční zpravodajství
- realizace úvěrů, hypoték
- životní pojištění

www.prosperita-finance.com

Společnost PROSPERITA již řadu let podporuje významným způsobem lašské kulturní dění. Jejím přispěním mohla vyjít Knížka pro každého Lacha (2006), obrazová publikace LAŠSKO, kulturní a etnografický region Moravy a Slezska (2007), CD Lašska muzyka aj. Podílí se na lašských folklorních i hudebních festivalech, pomáhá s propagací našeho regionu doma i za hranicemi ČR.

Lašský dostavník vychází díky sponzorským darům:

Kateřina&Petr Eliášovi
Restaurant U námořníka
739 46 Hukvaldy 112
tel: 774 699 260, 558 699 263
Email: namornik@unamornika.com
www.unamornika.com

CAFÉBAR NO7

První opravdová kavárna v Brušperku

Přijďte ochutnat výborné slané či sladké palačinky, domácí dorty, pravé italské tiramisu, netradiční zeleninové saláty a mnoho dalšího. Pro Vaši oslavu, svatbu či večírek můžete využít celé prostory kavárny, nebo pouze soukromí vinného sklepa.

Připravíme menu dle Vašeho přání, bohaté rauty i svatební dorty.

!!! Pro svatební den zapůjčíme luxusní limuzínu s řidičem zdarma !!!

DĚKUJEME ZA VÁŠ ZÁJEM A TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU.

Brušperk, náměstí J.A.Komenského 7, tel. 553 034 240

Všechny naše aktuality a denní akce najdete na: www.cafebar7.cz